

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 45. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1909. JUNIUS 4-én.

VI. Year. No. 45.

A SMITHTONI TEMETŐBEN.

A JACOBS CREEKI DRAMA UTOLSÓ FELVONÁSA.

A függöny legördült. A dráma véget ért. Most játszódott le utolsó felvonása a smithtoni temetőben, amikor emlékkövel jelölték meg azoknak utolsó pihenőhelyét, akik a Darr-bányában hagyták életüket munka közben. Azok a szerencsétlen magyarok, akik azért keltek át a tengeren, mivel hazakalászára híres hazájukban nem akartak éhen halni. Élni akartak s a kenyér keresése ásta meg a sírjukat, váratlanul, borzalmas, idegrázó módon.

Nem akarjuk feleleveníteni azokat a megrémítő jeleneteket, amelyek akkor, a dráma első tragikus felvonásakor a Darr-bánya előtt lejátszódtak. Nem akarjuk lelki szemeink elé idézni a kétségbeesett asszonyokat, a jajveszékelt gyermekeket, az eltorzított hullákat, a nyüzsgő félholtakat. Minek? Hiszen eljutottunk immár a dráma utolsó felvonásához, a végéhez. Hadd pihenjenek a munka magyar vértanúi békében és csendesen.

Az Amerikai Magyar Szövetség pünkösdi hétfőjén emlékkövel jelölte meg a helyet, ahol azok a vértanúk utolsó álmukat alusszák. És az emlékkövel felavatására elhatározta tizenhat magyar egyület testületileg, hat egyület pedig képviselőt küldött. És báró Bornemissza pittsburgi konzul, valamint Forster báró clevelandi konzul személyében ott volt a magyar kormány is, amely érekszerűen küldött rajta a felirással: „Magyarország — az idegenben elhunyt fiaiak!”

Hej, ha ennek a koszorúnak minden egyes érzévele megszólalna, vinné meg vissza Magyarországra a smithtoni temetőből olyan üzenetet, a melytől elállna a lélegzete annak a hivataltal Magyarországnak, mely az idegenben kergeti a fiai — elhunyt. De nem akarunk vádolni. Antonius sem vádolt, amikor Ceasar felett elmondta a halotti beszédet. Amint bele önkéntelenül utat tört magának a keserűség, akképp facsarodik össze a mi szívünk is, amikor azt az érekszerű látjuk, amelyet a magyar kormány küldött a smithtoni temetőbe a felirással: „Magyarország — az idegenben elhunyt fiaiak!”

Ezek a fiúk, Magyarországnak Magyarországból idegenben menekült gyermekei körölképezték hétfőn a smithtoni temetőben elhunyt testvéreik sírját s habár torkukat fojtogatta a fájdalom, elénekelték a himnuszt. Meghallották-e odalenn, mikor felhangzott az „Isten áldd meg a magyart?”

Főtisztelő Fényes Lajos connelsvillei római kath. magyar plébános beszélt az emlékkövet, melyet magyar emelt a magyarnak, majd Kemény György, az Amerikai Magyar Szövetség alelnöke, elmondta a következő beszédet:

„Tisztelt ünneplő közönség!
Magyar véreim!

Üdvözöllek titeket, messzekerült fiai a magyar földnek, akik eljöttetek a kegyelet szárnyain a testvér magyarok jeltelen sírjaihoz. Üdvözöllek titeket, akik naponta szembenéztek a halállal, hogy másoknak kincses boldogulást, magatoknak pedig szűkös napi kenyeret szereztek. Köszönöm, hogy megjelentetek az eszményi cél-

lokért küzdő, de mégis sokszor félreértett Amerikai Magyar Szövetség szózatára, hogy a holtak világában tanulságot szerezhettek az élet nehéz küzdelmeihez.

Azt tartják rólunk, hogy jól tudunk ünnepelni és gyászolni. De itt még egyet tanult meg a népek tengerén hánódó magyar: emberi erőt meghaladó módon dolgozni. Szomoru bizonyosságai ennek a munka nagy esataterén elvezett magyarok ezrei, akik otthagyták hazát, családot és szerelmet, s még az is megtagadtattott tőlük, hogy poraik elvegyülhessenek azzal a földdel, amely magyart szül és eltakar.

Magyar véreim! Akik elhoztátok a lelkesedni és gyászolni tudó magyar lélek kegyeletét, nyissátok meg a lélek kapuit a sírok tanulságai előtt, s ne legyenek rátok nézve a sírok csak kisertereni járó szellemárnyak, hanem verjen már egyszer gyökeret legalább a sírok tanításán szebb jövődötök életfája.

Hiszen az élet folytonos haladás, a sírokon is minden tavasz nyíltnán új életet fakaszt az őserő. Miért legyen csak az ezer éven át mindig másokért küzdő magyar nép szülőtte előtt elzárva a haladás, a boldogulás országútja? Századokon át azért őrizte véres karddal Európa népeit, értizedekek át azért alapozta Amerikának hatalmas fejlődését, hogy viszonzásul ne lehessen joga egyébbhez, csak a napi kenyéren kívül legtöbbször élte virágában egy-egy jeltelen sírdombhoz?

Amerikában a munka magyar vértanúinak sírjai szólnak hozzátok, búdosó véreim! Halljátok meg a sírok beszédét és tanuljatok meg abból jövőldö boldogulásunk országútján szerető egyetértéssel haladni. S akkor nem pusztán a koldus-bérre jogosult népséget, de a nemzetnek egyenjogú napszámósát látjátok majd bennünk!

A holtak emlékét megtisztelő elő magyarok! Szeressük és becsüljük egymást az életben, mert amely nép önmagát nem becsüli, nincs jussa a mások becsülésére!

És most legyen szabad hozzátok szólnom: idegen föld keblén porladó, magyar vértanui a nemzetek nagyságát építő munkának! Kijöttünk hozzátok az igazi egyenlőség országába, hogy síroktokra tegyük a megemlékezésnek beszédes emlékjelét.

Nem voltakat hirmévért harczó katonák, nem voltakat rejtelmeket kutató tudósok, akiknek fényes életét állított a nagyságot utólag elismerő nemzedék; ti csak egyszerű, földtúró magyarok voltatok, akikről a sors forgandósága még az örökös nyugvóhelyet is megtagadta azon a földön, a hol hőlesőtök ringott.

Eljöttünk hozzátok, akik szivetek vérével áldoztatok a millióknak szabadságot szerző ország felvirágzásáért. A testvér-leleknek mélységes kegyeletét hoztuk el a temetőbe, ahol megroconsolt tagjaitokat magához ölelte a föld, melynek szivdobogását sokszor ijedve hallgattátok a földi életben.

Nem a földi hatalmasságok, csak a sorsotokban osztozó halandók sergellekkel harpadó sírjaitok köré, de elhoztuk ide a lélek mérhetetlen kincseit és belélelhetük egyszerű sírköve-

tekbe, hogy megkönnyítsük nem a sír rögeinek, de a saját bánatunknak terhet. Mert a ti vágyaitokat eltemette a sír, a ti reményeitek köve tehát az élőknek szól, akikben még eleven a vágy, a cél és a reményesség.

A síroktól fölé emelt kő azt fogja hirdetni, hogy becsüljük meg az igénytelenül küzdő milliókat mindenek; mert hiszen azokon nyugszik az országok és nemzetek boldogulásának minden oszlopa. És szól különösen nekünk, amerikai magyar testvéreiteknek, sírköveket tanítása; mert a sors iszonyatos ostromtűsei se tanítottak meg minket arra, hogy a halál előtt is megbecsüljük egymást.

Munka vértanui! Sírban porladó, szegény magyarok! A Kárpátok tövében bánatos özevgyek, apátlan árvák, testvértelen testvérek, összetört leányszívek zokognak miattatok, itt pedig sorsotoknak szenvedő osztályosai siratják benneteket a testvér-magyart. De a sorvasztó bánat, de a szakadó kényzapor nyomán népeknek új élete, új boldogsága fakad, ha a sírok intelmét megértik és megtartják az élők.

Fakadjon ki síroktól földjéből az egymás megértésének, az egymás megbecsülésének illatos virága! És áldott léssen síroktoknak minden kis Iorszeme örökkön örökké!

A hatalmas magyar beszéd leg-alább a jelenvöltek közt nem tévesztette el a hatását. Vajha, megszívlelnék azok is, akik elolvassák.

Bárócs Henrik, nagyszabású angol beszédére külön fogunk visszatérni. Abban a beszédben, ha elzokogta is a szónok fájdalmunkat, önérzetesen felelevenítette az amerikaiakban azt, a miről oly szívesen megfellekednek: a bevándorolt munka értékét.

Akarjuk remélni, hogy a smithtoni temetőben lefolyt gyászünnepekről nemesak mi amerikai magyarok fogjuk levonni a tanulságot, de levonják maguk az amerikaiak is. Akkor azután valóban áldott léssen a jacob creeki vértanúk sírjának minden egyes porszeme, amint ezt az ünnepi szónok oly szépen kifejtette.

MI LESZ AZTÁN?

Homályos kábélhír hazáról.

Egy tegnap beérkezett kábélürgöny szerint, melynek tartalma némileg homályos, a Budapesti Hírlap tegnapi száma egy felette fontos dologról beszél. Nvezett lap szerint a válság hamarosan ki fog teljesen élesedni. Azt mondja ugyanis, hogy Justh Gyula arra az esetre, ha Kossuth Ferenc megint eredménytelenül térne vissza a bécsi burgból Budapestre, egybehívja az országgyűlést s a függetlenségi párt mint többségben levő párt a válság eldöntésére határozatokat fog hozni.

És aztán? Mit érünk el azzal, ha a függetlenségi párt határozatokat hoz, amelyeket Bécs el fog vetni?

Anyit azonban minden esetre el fognak érni, hogy a helyzet tisztázódik. S ez okból szívesen látjuk Justh Gyula állásfoglalását.

ÜNNEPLŐ VERHOVAYAK.

A MAGYARSÁG SZEME MOST PITTSBURGON FÜGG.

Hétfőn, június hetedikén fogja a Verhovay-Egyület az évi főgyűlése Pittsburgban kezdetét venni. Sokat remélünk ettől a főgyűléstől. Az összmagyarságra kiható üdvös intézkedéseket várunk. És ezt a fontos főgyűlést méltóan fogja bevezetni az egyület pittsburgi fiókja. Nagy ünnepeket rendez, amelyre a rendező-bizottság a következőkben hívja fel a magyarság figyelmét:

Az amerikai magyarság egyik hatalmas szövetsége: a Verhovay B. S. E. és H. B. Egyület, június hó 7-ikén kezdi meg főgyűlését Pittsburgban. A konvencziót a pittsburgi 34-ik fiók zászlójának felszentelése előzi meg, a mely a rendező-bizottság nagyszabású előkészületei után itélve, egyike lesz az amerikai magyarság legimpozánsabb ilyenünnepi ünnepeinek. Az ünnepegyházi része a pittsburgi olasz templomban lesz megtartva, mivel a magyar templom távol esik. Az izlésesen összeállított program többi pontja pedig a Monongahela Houseban fog lefolyni.

Nemesak a magyarság, hanem az angol közönség között is nagy érdeklődés mutatkozik az ünnepegyházi iránt, a melyen az ünnepi beszédeket W. A. Magee, Pittsburg polgármestere, mr. Edlis városi főpénztárnok és Scheriff ügyvéd fogják mondani.

Egyesült Államok elnöke pedig felkérte az ünnepegyházi rendező bizottság elnökét, Fényes Lajos connelsvillei plébánost, hogy üdvözlőt és szerencsekívánatait az ünnepegyházi együletnek tolmácsolja. A magyar egyület is igazán elismerést érdemlő érdeklődést mutatnak az ünnepegyházi iránt, a mennyiben alig van Pittsburg környékén egyület, amely máris be nem jelentette volna megjelenését; a gyár- és bányatársaságok mindazoknak a magyaroknak, akik az ünnepegyházi részt vesznek, június 7-ikén munkaszünetet engedélyeztek.

Az ünnepegyházi a következő sorrendben fog lefolyni: Az egyület délelőtt 10 órakor gyűlekeznek a Monongahela House mellett, ahonnan 11 órakor zenekarok kíséretével diszfelvonulást rendeznek Pittsburg főutcáin az olasz templomig. A menetben részt vesznek az összes delegátusok is külön zászló alatt. A zászló felavatása az olasz templomban fog lefolyni s az egyházi szertartást Fényes Lajos connelsvillei római kath. és Dzubay Sándor leisenringeni gör. kath. plébánosok vezetik kilencz lelkes segédlete mellett. A szertartás után a menet visszatér a Monongahela Houseba, a hol délután 1 órakor a következő program mellett folytatódik a felavatási ünnepegyházi: 1. Isten áldd meg a magyart, éneklés a közönség; 2. Megnyitóbeszéd, tartja Arnóczy József főelnök; 3. Ünnepegyházi óda, irta: Szécskay György, szavalja: Felföldy Irén; 4. Felavatási beszéd, tartja: Fényes Lajos connelsvillei plébános; 5. A delegátusokat üdvözlő W. A. Magee, polgármester; 6. Angol beszédet mond mr. Edlis, Pittsburg magyar származású főpénztárosa; 7. Magyar nemzeti viseletben a magyar táncot bemutatják a McKeesporti Szt. István rk. magyar hitközség iskolásnövendékei Smelhaus Dániel kántortartató vezetése mellett; 8. Beszédet mond mr.

Scheriff, a Fidelity Trust Co. ügyvédje; 9. A zászlószegeket beverik özv. Fényes Lajosné zászlóanya, báró Bornemissza Gyula zászlóapa, az egyletek és magánosok; 10. Záróbeszéd, tartja Perényi Béla főszámvizsgáló.

Az ünnepegyházi után hal lesz, este hét órakor pedig ismerkedési estély, amelyen a vacsora ára \$1.50. A társasvacsora magyar ételokról s kitűnő zenélítva, magyar italokról s kitűnő zenélítva, a rendezőség gondoskodott. A szépnek ígérkező ünnepegyházi napon kezdődik a konvenczió, amely remélhetőleg üdvös intézkedésekkel fogja megkoszoruzni az egyület új és régi magyar zászlóit.

Szíves tudomására hozzuk mindazoknak a Pittsburg és környékbeli gyári- és bányamunkásoknak, akik a június 7-iki ünnepegyházi Pittsburgban megjelenni óhajtanak, hogy a társaságok megengedték, miszerint a nevezett napon a magyar munkások nem kötelesek munkába menni s elmaradásuk miatt bántódásuk nem lesz. Mivel azonban már máskor is megtörtént, hogy az engedély dacára is elbocsátottak a munkából néhány kimaradt honfitársunkat, felelősséget a bizottság nem vállalhat.

Az ünnepegyházi rendező bizottság.

ÖNGYILKOS LETT

New yorki magyar szerkesztő felesége.

A „Bevándorló” szerkesztőségével szemben nagy népesödület volt szerdán este. Majd jött egy betegkocsi, amelyen vágtatva elvittek egy asszonyt, aki öngyilkosságot követett el.

Csak később tudtuk meg, hogy az asszony magyar nő volt. Világító gázzal vetett véget életének külsőből öt héttel esküvője után.

A szerencsétlen asszony Dózsa Károlynak, az Amerikai Magyar Posta nevű hetilap szerkesztőjének a felesége volt.

Dózsa néhány hónap előtt indította meg lapját, majd május elsején megnősült s a 13-ik utcába jött lakni. Lakásán volt a szerkesztőség is. Szerdán este Dózsa elzárva találta lakását. Egy lakatos által kinyitatta s mikor belépett, ijeszítő dolgot látott. A padlózatán fektűt a felesége, szájában a gázesővel. A gyorsan előkerített orvos már csak a beállott halált bírta konstatálni.

A szerencsétlen Dózsa Károlyt ez a dráma annyira leverte a lábáról, hogy öt is orvosi kezelés alá kellett venni. Az öngyilkossá vált magyar asszony csak egy sornyi írást sem hagyott maga után. Halálának oka felől különféle okok keringenek, amelyek azonban, miután megbízhatóságukra nem vizsgálhatók meg, felemlítést sem érdemelnek.

HÁBORU LEVEGŐBEN.

A tudomány a háboru szolgálatában.

A léghajó még nincsen tökéletesítve s máris háborus célokra akarják felhasználni.

Amint ugyanis Washingtonból jelentik, máris készítik a terveket az atlanti partoknak a levegőből való megvédésére. Az Egyesült Államok legott hozzáfognak a léghajó-raj létesítéséhez.

Németh János V. CSÁSZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYPÍVŐ, A LEGREGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGYELARUSÍTÓ BANKÁR AMERIKÁBAN. A HONPITÁR. SAK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKIISMERETESEN JÁR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARJEGYZÉKEKERT, BORITÉKOKERT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSÉRT IRJON E CZIMEN:

John Németh, Banker, 457 Washington St., New York, N. Y.

bethlehemi fiókja, a Szent István-Egy-
let fiókja és az első magyar társalgó
és betegsegélyző egyesület. Az így egy-
begyűltek felvonultak a magyar tem-
plomba, ahol szent mise kíséretében
megtörtént a zászlóavatás. A zászló-
szöveget a Magyar Házban verték be,
amelynek termében azután kedélyes
mulatság volt.

A NEW YORKI TÁRSALGÓ ÉS
BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET KI-
RÁNDULÁSA. Elvezetés kirándu-
lást és nyári estélyt rendezett pün-
kösd hétfőjén a Washington parkban
New York egyik legrégebbi magyar
egylete: a Társalgó és Betegsegélyző
Egylet. Jól esett látnunk, hogy Ame-
rika földjén létezik még egy egységes
magyar csapat, mely hamisítatlan
magyar jókedéllyel részt a körül-
tekintő elnökség által rendezett mu-
latságban és a társasjátékokban. A
kedélyes mulatozás közben egyesek
egy kis ovációt is rögtönöztek dr.
Görög István magyar orvos tiszteleté-
re. Ez a fiatal tudós otthon megkez-
dett tanulmányait egy itteni előkelő
egyetemen fejezte be s most iródtat
nyitott. A Társalgóbeliek a fiatal
magyar tudós iránt érzett rokonszen-
vüknek a nyári kirándulás alkalmá-
val hangos kifejezést adtak.

ÚJ MAGYAR KÁVÉHÁZ ÉS ÉT-
TEREM. A New York felsővárosába
huzódó magyarság negyedének szívé-
ben, a második Avenue 1059. száma
alatt, az 55. és 56. utcák között, elő-
kelő kávéházat és éttermet nyitott két
előnyösen ismert honfitárs: *Bekeffy*
és *Sussman*. Az új helyiség belső be-
rendezésénél, tisztaságánál és kényel-
ménél fogva jótékonyan hat a vendé-
gre. Az ételek és italok pedig egyszer-
re felülmulhatatlanok. Ezt a ká-
véházat, melyben hamisítatlan ma-
gyar szellem uralkodik, a new yorki
és környékbeli magyarság különös
figyelmébe ajánljuk.

A KÁROLYI GÁSPÁR-EGYLET
ÜNNEPE. Hétfőn avatta fel a new-
arkai [N. J.] Károlyi Gáspár-egylet a
magyar és amerikai zászlóját nagy
ünnepség keretében. A felavatást dí-
szes körmenet előzte meg. *Riffi Gyula*
zászlóosa szép beszéd kíséretében
nyitotta meg az ünnepséget. Utána
Manajlorics new yorki alkonzal mon-
dott hatásos beszédet. *Neurider* plé-
bános és *Dikonic* ref. lelkész meg-
dönték a zászlót, mire *Terray János*

né magyar zászlóanya szép beszéd ki-
sérétében szalagot kötött a zászlóra.
A himnusz elénklése után *Kuthy*
Zoltán new yorki esperes-lelkész és
dr. *Fisner* theologiai tanár mondot-
tak hatásos beszédeket. A gyönyörű
ünnepség sikere *Gröger Ede*, *Müller*
Antal, *Hada József* és *Tóth András*
uraknak tudandó be. Munkájukat
nagyban elősegítették mint bizottság:
Mihályi György, *Lengyel János*, *Bó-
ka Péter*, *Sári József*, *Diószeghy Im-
re*, *Jókusz Mihály*, *Plaveczy Ármin*,
Radies Rafael, *Terray János*, *Nagy*
Gyula urak és *Terray Jánosné*, *Jókusz*
Mihályné, *Romanek Sándorné*, *Gärt-
ner Vilma* urnök.

EGYHÁZI ÜNNEPÉLY HOME-
STEADEN. Homesteadi tudósítók
írja: Az itteni szép magyar reformá-
tus templom, mely méltó büszkesége
és közkínese a helybeli és környéki re-
formátus magyarságnak, ismét egy
megható egyházi szertartás színhelye
volt a pünkösdüi szent ünnepek alkalmá-
val. Ugyanis a zöld lombokkal és
virágokkal ösi szokás szerint feldíszí-
tett Istenházában öt felnőtt gyermek
lett ünnepélyes konfirmáció szertar-
tása és a vizsga letétele után az első
szent áldozáshoz bocsátva. Már ma-
ga a beszéd, melylyel a lelképásztor
bemutatta a leendő ifju egyháztago-
kat az ünnepi közönségnek, a vissza-
emlékeztetés 12 évi szülei gondokra
és aggodalmakra, előhozták a megha-
tottság könnyeseppjeit úgy maguk-
nak a szülőknek, mint általában
mindazoknak szemébe, kik át tudják
gondolni, hogy mit tesz az: gyermeke-
ket nevelni és az élethez előkészíteni.
A hat növendék nevei és szüleinek
nevei ezek:

Tomesányi Ilona, *Tomesányi Jó-
zsef* és neje, *Török Ilona* homesteadi
szülőknek Homesteaden született leá-
nya; *Makroczí Vilma*, *Makroczí Fe-
rencz* és neje, szül. *Rusznák Judit*
homesteadi lakos szülőknek Salgótar-
jánban született leányuk; *Kardos*
Karolina, *Kardos József* és neje, né-
hai *Mészáros Lidia* homesteadi szül-
őknek Szent Andrásban, Sopronn,
született leánya. *Csányi János*, *Csá-
nyai János* és neje, szül. *Kovács Erzsé-
bet* duquesnei lakos szülőknek Tren-
tonban, N. J. született fiuk; *Oláh An-
drás*, *Oláh Mihály* és neje, szül. *Kiss*
Rozália duquesnei lakos szülőknek

Islandville, N. Y.-ban született fiuk.
Az összes gyermekek kitünő készülté-
get tanusították és dicséretes bátor-
sággal tettek vallomást hitükről, az
anyaszentegyházhoz való ragaszkodá-
si érzékük erősségéről. A szertartás
végeztével mindannyian a szent asztal
elő járultak. Legyen a szülők örö-
me mindenkor megmarad az ő jól ne-
velt gyermekeikben!

DALÁDRA DUQUESNEBEN. Az
ittén nemrég alakult dalárda, mely
életképességének ez ideig is bizony-
ságot adta, jun. 14-ére kivette a duques-
nei fényes Turner Hall összes termeit
egy dalárdai mulatság tartására. Ez
az első ilyen mulatság Duquesne-
ben. A dalárdisták méltán remélik,
hogy az egész közönség pártoló szere-
tete feléjük fog fordulni már csak
azért is, mert egy ilyen önművelődési
kört és intézményt fentartani a mai
időkben igen nehéz, ha csak a társada-
lom minden rétege fel ne karolja a
nemes eszmét.

SZOMORU PÜNKÖSD. A Penn-
sylvania állambeli *Willockon* szomo-
ru pünkösdüi ünnepek volt *Fülke*
László és neje, szül. *K. Homoki Anna*
kötészetben álló házaspárnak, a
mennyiben hároméves kedves leány-
kájukat, a kis Irénkét hosszas szenvedés
után az angyalok közé szolitotta
a mindnyájunkkal szabadon rendelke-
ző mindenható Isten. A nagy veszte-
ség fájdalma alatt roskadozó szülők
a drága hamvakat nagyszámú roko-
nok és jóbarátok kíséretében szállították
el a homesteadi templomba, hol
éppen pünkösd vasárnapján délután
lett a megható gyászszertartás a kis
ártatlan leányka koporsója felett vé-
gezve. Nyugodjék békén az anya-
föld ölen, a szomorkodó szülők pedig
Istentől nyerjenek vigaszt.

ISTEN ÁLDÁSA. McKeesporton
kimondhatatlan öröm és boldogság
köszöntött be *Kovács József* és neje,
szül. *Kacsor Erzsébet* házaspár haj-
lékába, midőn ötövi boldog házasság
után Isten megáldotta őket egy mo-
solygó arcú leánnyával, ki pünkösd
első napján lett a homesteadi ref.
templomban megkeresztelve *Margit*
névre. Keresztszülők *Tanok András*
és *Kacsor Mariska* voltak.

NEM KÉZBESITHETŐ MAGYAR-
ORSZÁGI LEVELEK A NEW
YORKI FŐPOSTÁN. 42 Balanger

szor igazí kísértettel akadunk össze.
A jámbor zarándok meghökkenve
hallgattak egy perczig. Aztán hara-
gosan felkiáltott:

— Az ellen is kell tudnod az orvos-
lást igazihitü keresztény létedre...
Különböben gyérünk utána. Ne fejedj el
egy keresztet magaddal hozni a ka-
marából.

A jámbor zarándok még egy három-
évi tört dugott a esuhája alá, aztán
elhagyták a régi épületet, ahol hóna-
pok óta zavartalanul üzték mestersé-
güket.

Az égboltozat felleges volt és a szél
ezerhangon beszélt a zeg-zugos közé-
kori városokban. A hold csak pillan-
atokra bukkant ki a magasban,
mintha szilaj paripák száguldának
egy halott emberrel az éjszakában. A
lovag elől ballagott és szokás szerint,
jobbájában vitte a világító csontkopo-
nyát.

— Döböl el azt a számárságot —
dörmögött rá a zarándok. — Inkább
a keresztet vedd a kezvedbe.

A házak fala mellé lapulva suhan-
tak tova és a zarándok figyelmesen
tekintgettek jobbra-balra. A polgárok
melyen aludtak házaikban és sehoh-
reménytelélek nem mutatkozott... De
mégis. Egy mély kapu alatt éppen
abban a perczben ébredt fel a város-
ka éjjeli őre, amikor az éjszakai kó-
borlók a kapu előtt elhaladtak. Az
alabárdos ember rémülten kiáltott
„Jézus-Máriát“ és futásnak eredt.

De nem messzire juthatott. A zarán-
dok egy-két ugrással utolérte és a
jobbkezevel a nyakához sujtotta. Az
őr hangtalanul zuhant arccal előre
a földre.

— Mester vagy — örvendezett a lo-
vag, amikor továbbstiettek a sötét ut-
czán.

— Nem szeretem az éjjeli öröket —
dörmögött a zarándok és vállat vont.
A régi kolostor romjai egy nagy

térségen sötélettek. A vörösbartók,
akik valaha itt lakoztak, esinytevés-
ben találódtak és a pápa parancsára
felégették a kolostort. Elátkozott
hely volt ez. Polgárember még nap-
pal sem ment el itt keresztvetés nél-
kül. Hát még éjszaka!... De ilyes-
miről jobb nem beszélni.

A zarándok óvatosan haladt előre
a rombadült falak között. A szél si-
koltozva futott el a kolostor felett és
bagoly huhogott, mint az már ilyen
helyen szokás. A lovag csaknem bele-
zuhant a barátok nyitott kriptájába,
ahol egyszer vállalkozó szellemü is-
meretlenek némi kutatást tartottak a
koporsók között. Fáradozásuk alig-
ha járt sikerrel, mert még csak azt
sem tartották érdemesnek, hogy láto-
gatásuk nyomait elrejtésük. Nyitott,
szétvert koporsók heverték szerteszét
és koponyák gurultak el lábaik alatt.
A jámbor zarándok magában fontol-
gatta a hely előnyeit és csakhamar
arra a megállapodásra jutott, hogy e
hely sokkal kedvezőbb fekvésü, mint
mostani szállása.

— Ide fogunk költözni, Simon —
dörmögte — itt zavartalanul dolgoz-
hatunk.

— És a kísértet? — kérde fogva-
ezogva a fejetlen lovag.

— Igaz, a kísértet — mormogta fá-
zósan a zarándok.

— Mintha látnám Johannát —
sugta a fejetlen lovag. — Az a fe-
hérség ott...

A hold egy másodperczre megállani
látszott száguldásában és a rombadült
kolostortemplom karzatán megjelent
a fehér ruhás asszony alakja. Arca
kísértetiesen világított és fehér kön-
töse a levegőben látszott libegni. Egy
sötét férfialak ballagott a nyomában,
akinek tollbokrétás fővege volt és ke-
rek köpönyege. Az oldalán kard volt
és féhértodros karjait esengve nyujto-
gatta a libegő asszonyi alak után...

A zarándoknak, mintha földre gyö-
keredzett volna a lába.

— Imádkozzál, Simon — susogta
— itt valóban kísértettel van dol-
gunk.

A fehér ruhás nőalak tovasuhant a
karzat árkádjai alatt, mint valami lát-
omány, a tollbokrétás lovag mind-
denütt nyomában. Egy fordulónál
még látszott, hogy a fehér asszony ar-
czát hátra fordítja, de az arczot hir-
telen elfödté a lovag széleskarimájú
kalapja... Mintha megéskölkölte vol-
na a kísértet a fehér asszonyt.

Aztán eltűntek mindketten a kar-
zat oszlopai alatt és a szél süvöltve
csapott el a falak felett.

A zarándok egész testében remegve
kapaszkodott Simon vállába.

Perczek multak el, avagy negyed-
órák? A két férfi megdöbbenve, moz-
dulatlanul állott helyén és a szívük
szinte hallhatóan dobogott.

E perczben lépések csikorogtak a
hátuk mögött és a tollbokrétás kísér-
tet csaknem egy ölnyire sietett el mel-
lettük. Hosszu lépéseit sarkantyú-
pengés kísérte és a kardja megcsör-
rent a kőkövezéken.

— Emeld fel a keresztet — kiáltotta
társának a hamis pénzverő szive-
szakadtából.

A kereszt felemelkedett és a kísér-
tet futva menekült a romokból.

A fehér ruhás asszony e perczben ki-
lépett a karzat árnyékából.

— Johanna, te élsz? — kiáltott fel
örvendve a zarándok.

— Élek — felelte a fehér asszony
kedvetlen hangon — de miattatok
akár magával is hurcolhatott volna
a kísértet.

Olyanformán mondta ezt, mint aki
egy kicsit sajnálja is, hogy nem hur-
colta el a kísértet.

MIÉRT MOSSA KI A RUHANEMŰT TISZTA
FEHÉRRE S AZTÁN KIKEMÉNYITI CSI-
KOS ÉS PISZKOS KEMÉNYÍTŐVEL — A MIT
A FÜSZERES A LÁDAFIÓK ALATT NYITVA
HEVERTET? "ARGO" TÖKÉLETES KE-
MÉNYÍTŐ, A MIT MINDEN MOSÓDA HASZ-
NÁL — HIDEG VAGY MELEG KEMÉNYÍTÉS-
NÉL — VEGYEN TISZTA "ARGO"
CSOMAGOT 5 CENTERT.

KÖSZVÉNYES?

KÖSZVÉNY, CSONTSZAK AS, DERÉKFÁJAS ÉS ERŐLTETÉS ELLEN
A LEGJOBB SZER A
Prof. Hager-féle Externin
1 üveg 25 cent. Postán 35 cent. Nagy üveg 50 cent. Postán 65 cent. Ha postán rendel,
az árát 5 centes bélyegekben küldje be előre. — Egyedül kapható:
„VÖRÖS KERESZT“ MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBAN
8901 BUCKEYE RD és 89-1K UTCZA, CLEVELAND, OHIO.
A „Hasznos Tanácsadó“t mindenki ingyen kapja. Irjon érte.

SZABÓ LAJOS
postamester

CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE

EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES
ÖGYÖNKÉ.
Pénzszállítás Eu. ópa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett
Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden réám bízott törvényes
ügyeket a legszakszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM:
LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

BÉKEFFY és SUSSMAN

„UNIVERSAL“ KÁVÉHÁZA ÉS ÉTTERME.

1059 második Avenue, New York

az 55. és 56-ik utcák között.

AZ ELŐKELŐ MAGYARSÁG KEDVENC TALÁLKOZÓHELYE.
Zamatos ételek, kitünő italok, elsőrendü kiszolgálás.

Frank, 86 Benezalik Márton, 117 Bül-
lovits Miss Meri, 142 Borisa Johu,
211 Csonkok Juli, 235 Deák Mrs. Má-
ria, 266 Dunai János, 271 Eberhardt
Nikolaus [2], 349 Freund Enánuel,
372 Fogel M. Kappl, 394 Gajdos Jo-
han, 417 Grega Cs., 439 Gerler Fül-
löp, 487 Gollatz Frank, 525 Haas Bé-
la, 549 Heits Martin, 598 Hubert
Frank, 653 Kabzan Jan., 698 Katona
Johan, 717 Keki Lajos, 747 Kriszan
András, 768 Komcsny Michl, 780
Kozzl Charles, 835 Lemeceki István,
922 Marjonczu Johan, 973 Mitnacht
Michael, 996 Mozer Emil, 1041 O-
vetz Endre, 1060 Paulik Melchior,
1087 Petrik Károly [2], 1143 Reyer
Jakab, 1189 Rubispurr B., 1214 Sajo-
vits S., 1228 Svanda Ede, 1259 Sza-
vik Miss Johanna [2], 1274 Sche-
ling Johan, 1309 Szepesy Anton, 1381
Stuchly József, 1425 Tolnay Irén,
1437 Uglík Mrs. Anna, 1467 Waffner
Mátyás, 1475 Wraneck John [2], 1527
Wodge Miss Helen, 1564 Zerkovitz
Emil, 1575 Zuker Max. — E. M.
Morgan, postamester.

a picnie sikere érdekében. Tekintve
így a rendezőség szorgalmát, valamint
a *Manhattan Casino Park fényességét*
és könnyen hozzáférhetőségét, már
előre megjósolhatjuk, hogy ez a Picnie
lesz egyike a legfényesebb és legsike-
rültebbeknek. A New York és közel
körülyk magyarsága bizonyára meg-
ragadja az alkalmat és tömeges meg-
jelenésével elő fogja segíteni eme de-
rék testület anyagi és erkölcsi sikerét.
A park igen könnyen elérhető, a 8-ik
Ave.-i villamos vagy magvasvasut
[Elevator] a parkig visz.

AZ ÉLTETŐ HAGYMA.

Egy százötvenöt éves asszony halála.

Az Ohio állambeli Clevelandból ír-
ják, hogy a közeli Bellefontaineiben
Burns Rebeka asszony százötvenöt-
éves korában meghalt.

Az elhunyt öregasszony gyermekor-
rától kezdve naponta kétszer evett
hagymát s az ő állítása szerint egye-
dül ennek köszönhetette hosszú életét
és állandó egészségét. A hagymát
akár megfőzve, akár nyersen ette, de
úelkülte egyetlen egy napig sem lehe-
tett el.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelenik minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
 Szerkesztés és kiadás: SINGER MIHALY.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 427 EAST 13th STREET, NEW YORK.
 Telefonszám: 4350 ORCHARD.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
 New York város egész évre..... \$3.—
 Egyesült Államok egész évre..... \$2.50
 Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
 Edited and published by: MICHAEL SINGER.
 Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York.
 Telephone: 4350 ORCHARD.

SUBSCRIPTION RATES:
 For New York City, 1 year..... \$3.—
 For the United States, 1 year..... \$2.50
 For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905,
 at the Post Office at New York, N. Y. under
 the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

— Az 1849 május 21-iki győzelem, a budavári győzelem hatvanadik évfordulója alkalmából a budapesti A Nap egy versikét tesz közzé. Mindössze nyolc sor. De fölöttmond egy tizhasbos vezércikknek. Ime a vers:

*Magyar lobogó lengett Budacárán,
 Futott az osztrák, győzött Görgey.
 Romokba dőlt a büszke bécsi
 bálvány,
 Üldözték Hentzét Pest homvédei.*

*Azóta visszatélepillt az osztrák,
 S magyar kezekkel úti a magyart.
 A sok kerítő rendjelt dusan osztrák,
 A zászló svarszegebb; elesorbult
 a kard...*

— Nem történt semmi. Csak kismartoni szereplése előtt, melyről vezércikkben írtunk lapunk előző számában, Magyarország egysége ellen lázított az osztrák császár barátja, a császárváros főpolgármestere, Luenger Károly dr.

— Zagrábban tartott egy beszédet, amelyben a horvátokat a Magyarországtól való elszakadásra buzdította. Hatvan év előtt Metternich ugrasztotta a horvátokat a magyarok ellen, most Luenger Károly ur cselekszi meg a dualizmus nagyobb dicsőségére. És a „lovagias“ magyar nép mosolyog és hallgat.

— Pásztor Árpád, a jeles író, aki köztünk járt és ennélfogva saját tapasztalatai nyomán ismeri az amerikai magyarság küzdelmeit, róltunk ir a „Pesti Napló“-ban. Felmagasztal bennünket és azt hirdeti rólunk, hogy ez amerikai magyarság szobrot fog emelni Budapesten Jókai Mórnak.

— Hát mindenesetre szép dolog volna, ha az amerikai magyarság megcsodálhatná. De ez az agyoncsigázott magyarság kell, hogy szíve melegít azoknak adja oda, akik vele együtt itt küzdenek. Szobrot emel azoknak, akiket kiüldöztek Magyarországból s a munka mezején szenvedtek el a vértanuhalált. — Ne bennünket buzdítson Pásztor Árpád kollégánk, hanem azokat a nagyhangu hazafiakat, akik ezeket vesztenek egy éjszaka a kaszinókban a kártyasztalon s akiknek kegyeletes dolgok számára mindig van egy szép beszédjük, de soha egyetlen garasuk sincsen.

— New Yorkban nagy gyűlést tartottak a minap az emberjog zászlaja alatt. A négerkérdésben gyűléseztek. Tetszetős beszédekben elmondták, hogy a négernek helyzete sanyarubb, mint valaha s hogy azon változtatni kell. A szónokokat megtapsolták. Egyebekben pedig marad minden a régiben. A délvidéken tovább lincselik a feketét. Itt, az „emberszerető“ keleten pedig fáznak a vele való érintkezéstől. Hanem azért egynehány hónap múlva megint lesz nagygyűlés. És megint fognak hatalmas beszédeket elmondani.

AMERIKAI DOLGOK.

A SEATTLEI KIÁLLÍTÁS MEGNYILT. Korszakalkotó jelentőséggel bír a Seattle-i kiállítás megnyitása Amerika nyugati részére, mert ez mintegy a művelt nagyvilágba való belépését jelenti. A kiállítás rendezésére az Alaska Yukon Pacific-vonal építése adott okot, melyet szintén most adtak át a forgalomnak, s melyen át nyitva az alig ismert nyugati részre behatolhat. A kiállítás rendezésére az előkészületek két évig tartottak és közel 10,000,000 dollár költséggel irányították készült el. A kiállítás az összes nyugati államok képviselve vannak.

DINAMIT A SZTRÁJKOLÓK KEZÉBEN. Siffonban egy csapat késsel és revolverrel felfegyverkezett sztrájkoló munkás megtámadta a Mc Cloudi River Lumber Co. robbanóanyagokat tartalmazó raktárát s szétvervén az őrséget, a felhalmozott több tonnát kitevő dinamitot hatalmába kerítette.

Seward sheriff az értesítés után nagy csapat rendőrral a szorongatók segítségére sietett, de mintegy 600 jól felfegyverzett sztrájkolóval találta magát szemben. A sztrájkoló vezetői hangoztatják, hogy ők, csak-hogy céljukat elérjék, semmitől sem riadnak vissza.

KÉTSZER KELL HAVONTA FIZETNI. A Kingstown-i legfőbb bíróság érdekes, a munkáskérdést érintő határozatot hozott. Betts bíró ugyanis kimondta, hogy az a törvény, mely kötelezi a vállalatokat, hogy alkalmazottakat hetenként, illetőleg a vasutársaságokat, hogy kétszer havonta és képzőben fizessék, alkotmányos és törvénytörés. Az ítéletet a provokálta, hogy a Central-vonal vezetősége kérte a törvény hatálytalanságát, mint olyat, mely a vállalatok és egyesek között akadályozza a szerződési szabadságot.

AZ ACZÉLTRUSZT SZAKIT AZ UNIOVAL. Pittsburgban az aczéltuszt oly lépésre határozta magát, melynek célja a szervezett munkásság teljes kizárása az üzeméből. Az „American Sheet & Tin Plate Co. nagy plakátokon hirdeti, hogy június 30-ával megszűnik tárgyalni az unioval és a „nyílt műhely“-t fogja bevezetni. Hogy ennek a merész elhatározásnak ki issza meg a levét, az a jövő titka.

MUNKABEREMELÉS BOSTONBAN. 6000 építőmunkás győzelmet jelentik Bostonból. Az összes nagyvállalkozók elfogadták a munkások követeléseit és a munkabért óránként 4 centtel emelték.

A CSATORNÁBA DOBTA FELESÉGÉT. Egész csapat rendőr foglalatokodik most egy női holttest keresésével, kit állítólag férje a brooklyni 4-ik utcza kikötőnél a vízbe dobott. Freeman Maud asszony jelentette a rendőrségnek, hogy éjjel, lakása ablakából kinézve, látta, amidőn egy emberpár a kikötő felé haladt s ott a férfi a nőt, ki fehér ruhát viselt, a vízbe dobta. A keresés eddig eredménytelen még nem járt.

MEGLESZ A TÖKÉLETES REPÜLŐGÉP EGY ÉV ALATT. Wilbur Wright, az egész világon ismert lég-hajós tiszteletére Detroitban lakomát rendeztek, amelyen meg szavakkal üdvözölték a híres feltalálót. Az üdvözlő beszédek során kérdést intéztek Wrigether, hogy mikor gondolja elérhetni azt, hogy léghajójával az óceánon keresztülrepülhet. „Majd ha sikerül egy olyan léghajó-ésónakot előállítanom, melyben a repülők számára annyi égőanyag, olaj és különösen élelmiszer lesz elhelyezhető, amennyi az utra elegendő, akkor meglesz oldva ez a kérdés is, és kijelentem önöknek, hogy ez csak a közel jövő kérdése már.“

A lakoma alatt mindjárt megalakult egy milliomosokból álló érdekszövetség, hogy Wrightet vállalkozásában támogassák.

A MEGBIZHATÓ NEW YORKI RENDŐRSÉG. Egy előkelő brooklyni család tragédiája erősen foglalkoztatja most New York irányadó köreinek azon részét, kik Bingham rendőrpáncsnoksága alatt figyelemmel kísérik a legényeinek működését. A hír rövid. Adolph Leine 308 Knickebocker Ave. brooklyni lakos bejött

New Yorkba a feleségével, hogy egy bankból pénzt vegyen ki. Az öreg házaspárt hazafelé menet a Williamsburgi hídnál a járó közönség tömege egymástól elszakította. A nő egyedül ment haza, az öreg Line pedig nyomtalanul eltűnt. A család rögtön jelentette az esetet a rendőrségnek, megadták az eltűnt család fő pontos személyleírását is. De az állítólag megindított széleskörű nyomozás dacára az öreg ur nem került elő. Az eltűnés után három héttel egy detektiv felkereste Leine fiát s közölte vele, hogy a Harlem-kórház halottas kamrájából eltemettek egy Adolph Leine nevű embert a szegények sírgödőbe. A fiatal Leine a rendőrségre sietett s ott intézkedtek a sírgödőr felásása iránt, hol tényleg megtalálta elvesztett édesatyját. A fiu megtudta azután, hogy az öreg 2 héttel a halottkamrába volt kitéve a személyazonosság megállapítása végett s azt is, hogy az eltűnt édesatyját egy rendőr vitte a kórházba, hol az öreg megmondta nevét és lakását, különben a kórháznál levő ruhájában is találtak nevére szóló irásokat. Megfoghatatlan tehát a lelketlen hanyagság, hogy a szerencsétlen ember hozzátartozóit nem értesítették sem a kórházból, sem pedig a nagy erővel megindított rendőri nyomozás nem talált meg egy embert, aki a nevét, a lakását megtudta mondani és a kórházi jegyzőkönyvbe be volt jegyezve.

KÉTSZER MENT FÉRJHEZ A HARMADIK URÁHOZ. Ultramodern kis történet, melynek szereplője Margaret Sullivan asszony 1104 Prospect Ave. brooklyni lakos nő, ki a 3-ik férjével kétszer esküdt meg. Az elsőől elvált s miután a válás során nem védekezett, az ítélet megtiltotta, hogy New York államban újból házasságra lépjen. A virágnak azonban megtiltani nem lehet... és így öngyűlöletében Chicago-ban Griem urnak esküdt hűséget, kinek neve a válópörében előfordult. Második férjének halála után, a még mindig szép asszony újból szerelemre lobbant és egy szép napon New Yorkban örök hűséget esküdt Sullivan urnak. Hat hét múlva pedig bevallotta férjének, hogy ő nem törvényes neje s azért New Jersey államban újból megesküdtek annak rendje és módja szerint. Öngyűlöletében azonban a második esküvő második mézesetében már ügyvédje útján válópert adott be férje ellen, mert úgy hiszi, még elég fiatal, hogy bájjal másokat is meghódíthasson.

SZABADALMAKAT
 Kiszékelő bel- és külföldön s azok eladását és értékesítését közvetíti
Herzog Zsigmond
 az Egyesült Államok szabadalmi hivatalában bejegyzett szabadalmi ügyvivő és a Budapesti kir. mezejtemen vezetett okleveles mérnök. 116 NASSAU STREET, NEW YORK. Este és vasárnap 955 Second Ave.

Balogh Sándor
 MAGYAR ÉTTERME
 ÉS BOROZÓJA.
103 2nd Ave. New York
 (6-ik UTCZA SAROK.)
 Naponta zene. Borok házhöz küldet nek. Családok kedvenc találkozó helye. — Telephone: 4027 Orchard
 Butorozott szobák urak részére kiadók.

WÁRADY LAJOS
 Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.
 PÉNZKÜLDÉS AZ Ő-HAZABA.
 Az összes hajóvonalak képviselője.
 HAZAK VETELE ÉS ELADASA.
 magyar közjegyző
 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

John R. Pfarr
 319 BROAD STREET, JOHNSTOWN, Pa.
 Szálloda, ahol igazi Mohár-féle borok és pálinkák kaphatók. Finom magyar kiskalás.
 (márc. 1.)

Pallas Hotel
 528 WASHINGTON AVE., JOHNSTOWN, Pa.
 A magyarság találkozási helye Johnstownban. Különféle sörök, importált borok nagyban és kicsinyben jutányos áron kaphatók.
 BETTERMAN GUSZTAV, tulajdonos.

A NAGYVILÁGBÓL.

A MEGSÉRTETT NÉMETEK. Aldrich szenátor nyílt gyűlésen „szemtelenség“-nek nevezte a németek azon tettét, hogy a tarifátárgyalások alkalmával megküldötték az Egyesült Államoknak a német munkásviszonyok statisztikáját, amivel, szerinte, befolyásolni akarják a tarifátárgyalások menetét. A német nép nagyon meglepetést ezen amerikai kiszólásért annál is inkább, mert viszont a német sajtó erősen támogatta a kormányt akkor, midőn az az említett statisztikát idegen államnak kiszolgáltatta.

A JÓ TESTVÉR. A hármasszövetség harmadik tagjának, Olaszországnak vezető politikusa és a sajtó egy része állandóan izgatnak Ausztria-Magyarországgal szemben. Marcora képviselőházi elnök egy legutóbbi lakoma alkalmával határozott bizalmatlanságot fejezte ki Ausztria-Magyarországgal szemben és felhívta az olaszokat, hogy éber szemmel őrkdjenek a sok véráldozattal megszerzett szabadságuk felett. Hasonló szellemben beszélt Credore képviselő és Nathan római polgármester is. A „Messagero“ című lap hasábjain kéjelegve gratulál a heczeminisztereknek.

EGY ŐRÜLT RÉMTETTE. Spanyolország Arrusa nevű falujában borzalmas vérfürdőt rendezett egy megbomlott idegzetű ember. Először leszúrta édesanyját s azután a házat reágyújtotta, maga pedig egy dorongot ragadva az utcárrarohant és öt személyt állati módon agyonvert. Az ellene kivezényelt rendőrség csak nagy erőfeszítés után volt képes megfékezni a dühöngőt.

ANARKHISTÁK VEZETIK A SZTRÁJKOT. A vidéket Párizsszal összekötő lefon- és sürgönyvezetékek és oszlopok legnagyobb része kidöntött, illetve megrongáltatott. A rendőrségnek tudomására jutott, hogy a rombolás az anarkhisták munkája.

TÖRÖK CSAPATOK PERZSIÁBAN. Londonba jelentik Tábrisból, hogy török csapatok Urania körül elszáncolták magukat és védelmi állásba helyezkedtek. A törökök tettük okát abban adják, hogy az ezen környéken lakó testvéreiket akarják védelmezni az előrenyomuló oroszok ellen, de valószínűség az, hogy meg akarják akadályozni az oroszok további előnyomulását. A török és orosz csapatok egyforma erősek és mintegy 70 kilométer távolságban táboroznak egymástól.

HÁROMSZÁZ ÁRVA GYERMEK A KIRÁLYI PALOTÁBAN. Abból az alkalomból, hogy Jolanda Margareta főhercegnő 80-ik születésnapját ünnepli, az olasz királyi pár 300 árva gyermeket vendéglét meg a királyi palota kertjében. Az árva udvari koscsikon vitettek az ünnepségre és számos ajándékot osztottak ki közöttük.

MEGINT MEGALKUVÁS. Budapestről, rendszeren jól értesült körökből, adják a hírt, hogy a kiegyezés terén újabb fordulat fog bekövetkezni, miután a Wekerle által előterjesztett bankkérdés szekere teljesen kátyuba ragadt. Az országos függetlenségi párt vezetősége ugyanis meghívta Kossuth Ferenczet, hogy informálja a királyt a helyzetről s tegyen neki előterjesztést olyan irányban, hogy a bankkérdés napoltassék el egy évre, csináltassék meg az új választási törvény épp olyan mintára, mint az Ausztriában életbe lépett és rendelkezék el az új választás.

Mi kétkedve vesszük a hírt s várjuk annak megerősítését. Minden esetre helyesebbnek tartjuk az okos és előrelátó engedékenységet, ha abban nincs jogfeladás, mint a késhegyig menő harezot, ha a vége eredménytelen kudarc.

A SPANYOL KIRÁLY BALESETE. Alfonso király egy póljáték alkalmával lováról leesett és pedig oly szerencsétlenül, hogy izületi rándulást szenvedett.

VILMOS CSÁSZÁR ÉS AZ OROSZ CZÁR TALÁLKOZÁSA. A „Novoje Vremja“ nevű orosz hivatalos lap jelenti, hogy Miklós császár június 7-én fog a finni tengeröbölben Vilmos császárral találkozni. Vilmos a „Hohenzollern“ yachton fog a partok előtt horgonyozni és ezen hajóján fogja az orosz czár és ezárné látogatását fogadni. Nekünk erős a hitünk, hogy az eszes Vilmos valamiben sántikál ezzel a sok háztűznézéssel. Előbb az olasz király, a közelmultban Bécs, most meg Miklós czár vendége lesz.

KISÉRTET A HAJÓN. Az Olaszországból jövő „Moncenicio“ nevű hajó árukkal megterhelve haladt New York felé s midőn Gibraltárnál kikötött, a hajó legénysége kijelentette, hogy nem folytatja tovább az utat a hajóval, mert azon kísértetek járnak és a biztos elsüllyedésnek vannak kitéve. A hajó parancsnoksága a mafia kezét gondolván közreműködni, mely talán tagjait így akarja Amerikába átcsempészni, rendőrséggel átkutatta az egész hajót, de nem találtak semmi gyanús dolgot. A matrózok azonban egyhangulag megtagadták az engedelmességet, ennek dacára is és most a hajónak Gibraltárban kell vesztegelnie, miután lehetetlen embert kapni, aki a rémmese után szolgálatba lépne.

A KHINAI TÖRZSEK HARCZA. A „Magashegy“ tövén lakó khinai törzsek elkeseredett harcot folytatnak egymással azóta, hogy a Lim-törzs egy tagja leányrablást követett el. A Lim-ek 30 faluban laknak és száma legerősebbek, mert mintegy 5000 főt számlálnak, míg az ellenseik, a Ugo-, Tin-, Choa-törzsek, összesen 40 faluban 7000-en vannak. A ellenségeskedő testvér-törzsek nap-nap után betörnek az egymás falujába s rablással párosult iszonyu vérontást visznek végbe.

INGYEN!

Az Egyesült Államok és Canada legújabb teljes térképe, érdekes és hasznos Utmutató-val, az amerikai magyarság részére, Németh János bankár, v. cs. és kir. konzuli ügyvivő kiadásában most jelent meg és minden honfitársnak INGYEN küldi meg, ha postaköltségre 2 centes bélyeget küld be e címre:

JOHN NÉMETH, banker,
 457 Washington St.,
 NEW YORK.

KAIL G. ÁRPÁD
 BANK ÉS HAJÓJEGYZLETE
 — Alapított 1890-ben. —
 Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ő-hazába hetenként kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
 UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

Magyar fogorvos
 Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.
DR. FRANK KERN
 233 EAST, 10 UTCZA, NEW YORK.
 — Az etel és második Ave. közt —
 RENDEL: Reggeltől 10-től estig 8-ig.
 VASÁRNAP: Reggeltől 10-től délutáni 12-ig.

A LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ BANKKAR
 HAJÓ ÉS VASÚTJEGY IRODA
KISS EMIL
 104 SECOND AVE. NEW YORK

Bartók László
 NEW YORKBAN, A MÁSODIK AVE., 184. SZÁMA ALATT
MAGYAR VENDÉGLŐT

nyitott, ahol a nap bármely órájában HAZAI módon elkészített kitéző magyar ételek kaphatók.
 AKI OTTHON AKARJA MAGÁT ÉREZNI ÉS ZAMATOS MAGYAR ÉTELEKET AKAR ÉLVEZNI, KERESSE FEL BARTÓK magyarendéglőjét.

Hazai dolgok.

A nemesi felkelés századik évfordulója.

BUDAPEST. Az 1809-iki nemesi felkelés százéves fordulóját június hó 5-ikén, szombaton tartandó diszüléssel fogja megünnepelni a Magyar Történelmi Társulat, amely újabb időben igen élénk működést fejt ki. A diszülést az Uránia-színházban tartják meg s vetített képeken mutatják be az akkori szereplő alakokat, csataképeket, stb. Népszerű tudományos előadás tartására dr. Rugonfalvi Kiss István, Győr vármegyei kintő főlevéltárnoka, akit a vármegyei törvényhatóságok az inzurerekció részletes történetének megírásával bíztak meg és dr. Vizsota Gyula, Kisfaludy Sándor jeles történetírója, vállalkoztak. Dr. Csiky János, a kiváló zene-kommentátor, az egykori inzurgens nótákat és indulókat, főleg Pálóczi Horváth Adám egykoru dalgyjüteménye nyomán, fogja zenekar közreműködésével bemutatni, az énekrészeket pedig Raskó Géza jeles bartonistának enekli. A társulat felkérte Jászai Mari nagynevű művészműnkét is, hogy Berzenyi, Csokonai és Kisfaludy Sándor örökszép költeményeiből, melyek a fölkelte nemességhez szólanak, szavaljon el néhányat.

A budai várhegy katakombái és barlangjai.

BUDAPEST. A budai várban a Disz-téren ismét vizes barlang után kutattak a mult napokban. Közvetlen a 14-ik számú ház előtt már régén földszínpedés támadt s a ház pin-czéje megtelt vízzel. A süppedést készker-háromszor is betömtek, de újra lemélyedt, a víz pedig a régi pin-czében már 3 méternyire emelkedett. Bizonyossá vált, hogy ismét vízi barlang, — mely e dolomit-dombot össze-vissza őrigezi, — vagy régi időkbeli való pin-cze, katakomba fenyegeti a talajt. A süppedt helyen az utca fe-lől sziklákat vették át, de a víz utjá-ra nem akadtak. De találtak a Disz-tér alá mélyedő épített folyosót, ez azonban egészen száraz. Másik kutat furtak tehát s ott a 14-ik ház pin-czé-jének boltozatához jutottak, harmad-fél méterre a ház utcai falától. Bu-dán nem ritkaság, hogy a házak pin-czéje az utcán keresztül messzire el-nyulik, ami mutatja, hogy a mai ut-cazi vonalak egykor másképp ágaztak el. Most majd a pin-cze vizét átveze-tik a szomszédos száraz csatornába, az elviszi valahova, a vízbarlangok-ba; meglehet, hogy az alagutbeli vi-zümlést fogja még bővebben táplálni. A pin-czébe vivő utját pedig elfalaz-zák. Ilyen talaj-intermezzok gyako-riak a barlangos és össze-vissza akná-zott Budavárban. Egyik-másik pon-ton beszakad a talaj. Olyankor vagy üreg, vagy katakomba nyílik meg, a víz lejtése elé falat vonnak, a süppe-dés vermét betömik. Budavárnak egész földalatti labirintusa van, ki tudja, mily régi időkbeli. Lehetek ostromalatti raktárak, kaszamaták. Hosszu alagutak kanyarognak, vala-ha alkalmasint szabadba vezető titkos rést biztosítók, vagy a Duna ivóvízé-nek felszállítására valók. Ezekkel tü-zetes vizsgálat még nem foglalkozott. Többnyire úgy jönnek rá, hogy a bol-tozat nem bírja tovább. Vagy három év előtt a koronázó templom közelé-ben, a Szent Háromság szobra körül történt ilyen szakadás. Megállapítot-ták, hogy nagy katakomba-folyosó jön a Tárnok-utca felől s megy to-vább a templom felé, vagy a Dunához. Az üreget itt is betömtek. Csontokat, rozsdás fegyvereket, ágyugolyók töre-dékeit sokszor találnak a pin-czé-kben. A barlangok elég nyugodtan viselik magukat, kivéve, hogy az alagutat ve-szedelmesen áztatják. Vízük a föld felületéről jut belsejükbe, tehát talaj-víz és ivásra élvezhetetlen. A halász-bástya lépcsőzeténél kibugyogó for-rást is elrostélyozták s fölibe írták: „mérgező”. Nem érdekelt, hogy a nemzeti muzeum természetrajzi osztá-lyának egyik őrje, Karl professzor, ki a halak ismeretében specialista, évek előtt egy üvedényben a budavári barlangvizekből eredő halat kapott, akkorát, mint az aranyhal szokott lenni, formájára nézve is ehhez ha-sonlót. Két nap mulva a hal elvesz-tette életét. A tudós professzort meg-lepte, hogy a halnak teljesen hiány-

zott a szeme, a helye is benőtt. Más példányhoz nem juthatott s így nem lehetett eldönteni, hogy nem-e a ter-mészet szeszélyéből degenerált pél-dányról van szó, vagy a budai víz okozta-e szemének hiányát.

Vallássértő tanító.

ARAD. Az aradszentmártoni ró-mai katolikus templom felszentelése alkalmából történt, hogy egy jelenle-vő a következő nyilatkozatot tette: — Felszentelik a templomot, de csak azért, hogy több ördög legyen benne, mint azelőtt volt.

Ez a nyilatkozat nagy feltűnést kel-tett. Annál is inkább, mert azt a köz-ségi tanító, Barabás G. Sándor tette. A községben általában elítélőleg be-széltek Barabás nyilatkozatáról és senki sem tudta, hogy miért történt a haragos kiszólás.

Valaki azután feljelentette Bara-bást az aradmegyei tanfelügyelőség-nél és így került e kínos ügy a megyei fegyelmi választmány elé. A bizottság minap délelőtt tartott ülést ebben az ügyben. Gróf Károlyi Gyula főis-pán elnökölt az ülésen. A fegyelmi választmány nem látta fenforogni a vallás elleni igazgatás sérelmeit s ezért hosszabb tárgyalás után felmentette Barabást a vád alól.

Falusi dráma.

BÁCSALMÁS. Hirt Károly nőtlen gazda elszerezte Rill János gazdának feleségét. Rill ezt megtudta és mi-nap este, mikor Hirt távozott felesé-gétől, megtámadta. Hirt védekezett a támadás ellen, földrepergette Rillt és addig gázolta és tiporta, míg Rill meghalt. Rillt felboncolták, Hirtet pedig letartóztatták.

Egy házaspár tragédiája.

BÉKÉSCSABA. Bányai István kereskedő revolverrel feleségére lött és azután önmagán sebet ejtve, súlyos sebével az udvaron levő kutha ugrott. Még élve huzták ki, de úgy ő, mint a felesége haldoklik. Tettéknek oka féltékenység.

Meglopott főispán.

DEBRECZEN. Wespény Zoltán főispán a város közúti vasútján a nagyerdőből a városba akart utazni. A nagyerdei állomásnál vasárnapon-kint valóságos hadjáratot indít a köz-ség a vonat ellen. Wespény Zoltán főispánnak az emberek tisztelet-teljesen utat nyitottak. Mikor a főis-pán a kocsi lépcsőjére lépett, vagy harmincz ember jobbról-balról meg-rohanta a kocsit. A nagy kavarodásban valaki ellopta a főispán ötszáz koro-na értékű aranyóráját és eltűnt vele.

Ünnepelt jegyző.

GACSAJLY. Most töltötte be Kiss Mayer körjegyző érdeműs működésé-nek 25-ik évét, mely alkalmából dr. Képesy László főszozgabíró részvéte-le mellett Gacsajly, Rizsály és Császó községek képviselőtestülete és a köz-ségek nagyszámu hölgy- és úriközön-sége meleg szeretettel tanuskodó ün-nepeltetésben részesítették őt. Az ün-nepélyt lakoma követte, melyen Rátz Elemér császlai földbirtokos meleg szavakkal köszöntötte fel az ünnepelet.

A főtisztelendő ur mondta.

GYŐR. Elmondunk egy esetet, sine ira et studio. Nem csinálunk belőle szenzációt, nem fűzünk hozzá kommen-tárt. Elmondjuk részletesen, úgy, ahogyan megtörtént. Az itteni kir. törvényszék előtt egy felesztendő óta egy válópör folyik. Nem ismert és nem nevezetes házaspár a szereplője, egyszerű és igénytelen parasztembe-rek, paraszti észszel és paraszti zo-kásokkal. A bíróság egy felévvel ez-előtt elválasztotta a házaspárt hat hó-napra ágytól és asztaltól. Most lett volna a békítési kísérlet. Minap dél-előtt a törvényszéki jegyző előtt jegy-zőkönyvbe mondták mind a ketten, hogy nem akarnak válni. A jegyző-könyv elkészült és a jegyző odatette az asszony elé is, hogy írja alá.

— Nem irom — mondta az asz-szony.

— De miért? — kérdezte a jegyző. — Mindenki van valami szeszé-lye — mondta a parasztasszony — nekem az a szeszélyem, hogy nem irom alá a jegyzőkönyveket.

A válási ok és a válás ténye itt alappában véve melles, mi pusztán a jegyzőkönyv aláírásának megtagadá-sáról számolunk be. Az ügy további fejleményeiben Sípss László törvény-széki bíró, elnökhelyettes elé került. A parasztasszony itt is megtagadta a

jegyzőkönyv aláírását. A bíró kérel-te, majd fakgatta, hogy mi az oka az aláírás megtagadásának. Azt hitte, hogy a parasztasszony megfogadta, hogy semmiféle írást alá nem ír, mert már váltókkal becsapták. Nem ez volt az ok. Az asszony végre meg-mondta:

— Nem irom alá, mert a főtisztelen-dő ur azt mondta, hogy katolikus embernek bün aláírni a házassági szerződést. És mert a házassági szer-ződés járt az eszében, nem is írta alá a válópöre bírósági jegyzőkönyvét.

Az Apafiak hamvai.

KOLOZSVÁR. Az Apafi fejedel-mek és feleségeiknek hamvait a mult őszszel megtalálták egyik erdélyi szász templomban Almakereken. Szá-deczky Lajos kolozsvári egyetemi ta-nár, aki a sirt és hamvakat felfedezte, tanulmányt írt az érdekes leletről és ajánlotta a XIV. századbéli műemlék-szerű templom restaurálását. Ezzel kapcsolatban az erdélyi magyarság részéről az az óhajtság nyilvánult, hogy az erdélyi fejedelmek hamvait Kolozsvárott a régi Mátyás-templom-ban fejedelmi sirboltban helyezték el. A Műemlékek Országos Bizottságá-nak elnöke, báró Forster Gyula má-jus 16-án leutazott Almakerekre Mól-ler István műépítésszel és Szádeczky Lajossal, hogy a szász püspök megbi-ztoztassa a szász templom restaurálá-sát, hogy a templom csakugyan Nagy Lajos korából való remek műemlék s hogy a restaurálás kiválóan érde-mes. Báró Forster Gyula a restaurá-lást megígérte, a szászok viszont ké-jelentették, hogy nincs kifogásuk ellene, hogy ha a leletet valamelyik muzeum-ban helyezik el.

Veszedelemes benzínrobbanás.

MAROSVÁSÁRHELY. Mandula Farkas marosludasi kereskedő pin-czé-jében a cselédek vigyázatlansága foly-tán a benzintartó felrobbant. A rob-banás folytán a pin-cze boltozata be-szakadt, a ház fala beomlott és a ház-szoba padozata leszakadt. Mandula Farkas két kis gyermeke súlyosan megsebesült.

Letartóztatott rablőgyilkos.

NAGYVÁRAD. Még a mult év de-cemberében történt, hogy Téglys és Biharfelegyháza községek között az országúton agyonverve és kirabolva találták meg K. Haranghi Pál jómó-du berettyó-újfalui gazdát, aki de-cember végén átment a szekerén Té-g-lásra káposztát vásárolni. A szekeret Aranyi István huszáves legény hajto-ta, akit alig néhány nap előtt fogadott fel a jómódu gazda kocsisnak. A vá-sár után a gazda és a kocsis kassá il-tasan indultak hazafelé. Másnap reg-gel aztán a gazdát az utszélen vérbe-fagyva találták meg. A zsebei ki vol-tak forgatva. A szekér ott állott az utszélen, a kocsisnak nyoma se volt a vidéken. A gyilkosság granuja mindjárt a kocsislegényre esett, aki nyomtalanul eltűnt. A debreceni kir. ügyészség megindította a vizsgá-latot a gyilkosság ügyében, a csendő-rség nyomozta az eltűnt kocsis-t, de hiába. Minap hajnalban aztán Vass Károly nyomozó-rendőr Nagyváradon elfogta a gyilkost, aki megvallotta a rendőrségen, hogy ő ölte meg a gaz-dáját. Bözsből követte el a gyilkos-ságot, mert utközben valami csekély-ség miatt durván megszidta őt a gaz-dája. A rendőrség a rablőgyilkost át-kísérte a nagyvárad ügyészség foghá-zába.

Szökött katona.

NYIREGyhÁZA. Tilki József ra-kamazi illetőségű közhuszár a nyir-e-gyházi honvédségtől teljes felszere-léssel megszökött. Még csak a tábori sapkáját is magával vitte. Most or-szágosan körözik a kalandok után áhítózó vitéz katonát.

Ferenczy István emlékezete.

RIMASZOMBAT. A városban 1792-ben február 24-én született és 1856-ban meghalt első magyar szob-rász: Ferenczy István emlékének ke-gyeletes napot szenteltek a hálás utó-dok és az elhunyt családjának élő tag-jai mult hó 19-én Rimaszombatan. Az elhunyt művész testvére, János-deák Andrásné, családjával együtt az államnak adományozta a még megle-vő műemlékeket, az állam pedig szép siremléket állíttatott Rimaszombat-ban a református templom mellett az Erzsébet-téren, hol Ferenczy István hamvai nyerne elhelyezést. A meg-

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE
SCHWABACH és FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCZA SARKAN.
Kittűnő ételek és italok. Kittűnő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASARNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGÁNYZENE.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.
FIRST NATIONAL BANK
Összes tőke \$490.000. Beszélnek magyarul.
IGAZGATÓTANACS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Kilgenschmidt, C. J. Nie-man, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompon. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.
A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvan-ia állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ŐN BETÉT JE ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivetheti.
BETÉTJEIT EGY DOLLARTOL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal meg-küldjük önnek a betétkönyveket. PÉNZT KÜLDÜNK a világ bármely részébe a leg-jutányosabb áron és a leggyorsabb idő alatt.
AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökét lévén, hajójegy-keket nálunk a hajótársaságok eredeti árára vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levé-leg. CZIM:
FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

TŐKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár.
Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair Jr.
Scranton Savings Bank
120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa.
Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben.
ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAIÁK LEGRÉGBIBB TAKAREKÉPENTÁRA
Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban.
Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti.
BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTOL NYOLCIG NYITVA VAN.

Alapított 1897-ben. Telefon: 176 Melrose.
MANDEL és ILKOVITS
Bankháza
374 ALEXANDER AVENUE, NEW YORK.
AZ ÖSSZES HAJÓVONALAK ÉS VASUTTÁRSASÁGOK KÉPVISELŐJE. KÖZJEGYZŐI IRODA.
FORDULJANAK BIZALOMMAL A BRONXI MAGYAR BANKHOZ.

PÉNZKÜLDŐ, - PÉNZVÁLTÓ, - HAJÓ, - VASUTI JEGY ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.
BÁRMELY ÜGYBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL
--- INGYEN TANÁCSÉRT HOZZÁM ---
DEZSŐ HERZ, BANKÁR,
76 AVE. A., az 5-ik és 6-ik utcák között NEW YORK.
Kérjen árjegyzéket. Magyar Könyvkereskedő.

állapodás az volt, hogy a művész leg-sikeresebb szobrát: a carrarai már-ványból készült Eurydike-szobrot is a sirboltban helyezik el. Az orsz. szép-művészeti muzeum — hol a Ferenczy-relikviák részére egy szobrot rendeztek be — a hamvak exhumálását elren-delte, s ez mult hó 19-én megtörtént Kammerer Ernő min. tan. muzeumi igazgató, Strobl Alajos szobrász, Vaszary László szobrász, dr. Kovács László polgármester, Fábry Zoltán rendőrkapitány, Tóth Béla városi mérnök jelenlétében. A család tagjai közül dr. Harmatzy Dezső min. osz-tálytanácsos, Harmatzy Loránd min. titkár, Sándy Gyula budapesti építész jelentek meg. Az utóbbi terve szerint Tóth Béla és Dusek András vezetése mellett épült a Rimaszombat főterét díszítő csinos siremlék, melynek elő-tere szépen parkirozva van, s közepé-re jön a Vaszary szobrász által készi-tett domborművű mellkép, mely Ferenczyt a Pius pápától nyert emléké-remmel nyakán ábrázolja. Ennek beillesztése még a nyár folyamán megtörténik, s szeptember hónapban országos ünnepély keretében fogják leleplezni a díszes emléket, mikor is az ünnepi beszédet Beöthy Zsolt fog-ja mondani. A Ferenczy István ma-

radványainak exhumálása nagy vi-gyázzal, Kammerer Ernő és Strobl Alajos felügyelete mellett történt. A jelenvoltoakat azonban szomorú megle-petés érte. A művész hamvait rejtő márványkoporsó fedőlapján fekvő helyzetben nyugvó Eurydike-szobrot ugyanis sok darabra törve találták, aminek magyarázata az, hogy a Rima-szombatan dühöngött nagy tüzvész idején a márványszobor sok helyen megrepedt, s a támadt széles üröket a művész gipszszel töltötte ki, így Eurydike letörött orrát is gipszszel pó-tolta, — az idők folyamán a reáneh-ező földtömeg sulya alatt a szobor darabokra tört, s annak összeállítása Strobl véleménye szerint alig lesz megvalósítható. A szobordarabok el-távolítása után a koporsóban találták Ferenczy hamvait. A csontokat fedő fekte a tilla még egészen jó, zsinórza-ta ép, a fej hajzata is megvan. A te-metel kiemelték és óvatosan, sértetle-nül helyezték bele az új koporsóba, melyet beolmoztak. Harmatzy Dezső min. osztálytanácsos és Harmatzy Loránd min. titkár ráhelyezték a csa-lád babérkoszoruját s harangok zu-gása között nagy közönség kíséretével átszállították a koporsó az új sirbolt-

6. oldal.

ba. A menetben dr. Wallentiny Dezső tanár vezetése mellett résztvevő a főgimnázium VII. osztálya is. A sirlóba szállítás előtt Czinke István református lelkész magasszónyáján, gyönyörű imát mondott, melynek keretében megemlékezett az úttörő művész érdemeiről is.

Aki önmagát jelenti fel.

SATORALJAUJHELY. Kanyik József a rendőrkapitányságon feljelentést tett önmaga ellen, azt állítván, hogy ő Baesó József tőketerebisi lakostól 40 koronát ellopott. A rendőrségen felvették a feljelentést s a megtért bűnösnek vélt egyén ügyében megindították a nyomozatot. E nyomozat során kiderült, hogy a szegény Kanyik József elmebajos.

MEGKERÜLT GYLKOS.

A szabadkai szenzáció újabb fordulata.

Május 20-áról írják hazulról: Éppen ma van egy hónapja annak, hogy Szabadkán, a palicsi szőlők mentén vezető úton meggyilkolták özvegy Haverda Boldizsárnét, egy szabadkai ügyvéd dugszagdaz özvegyét. A gyilkos borzalmas tette után elmenekült s hiába nyomozott Szabadka és Budapest rendőrsége, nem tudták kézrekeríteni. Semmi bizonyosság nem volt, csupán feltételek és gyanakodások, de ezek azután mind arra mutattak, hogy a meggyilkolt özvegyasszony leánya, Haverda Mária és ennek szeretője, Jánosy Aladár tudtak a gyilkosságról. Ma délelőtt szenzációs fordulat történt a gyilkosság ügyében. Jánosy Aladár a szabadkai vizsgálóbíró előtt bevallotta, hogy ő gyilkolta meg Haverda Boldizsárnét s a gyilkosságot a közeli szőlőből figyelte Haverda Mária másik udvarlójával és unokabátyjával, Vojtha Antallal.

A nagy feltűnést keltő fordulatról a következőket jelentik:

A szabadkai rendőrségnek eddig semmi pozitív bizonyíték nem volt sem Jánosy, sem Haverda Mária, sem Vojtha Antal ellen. De olyan súlyos gyanúk szölettek bűnösségük mellett, hogy le kellett őket tartóztatni. Négy hete már, hogy vizsgálói fogságban vannak és négy hét alatt állhatatosan megmaradtak abbe-li állításuk mellett, hogy nekik semmi közük sem a gyilkossághoz, ők nem tudnak róla semmit.

Hogy ilyen későn lett meg az eredmény, az legfőképpen a lassu nyomozás hibája. Későn hallgatták ki azokat, akiknek a vallomása már az első nap után bizonyos nyomra vezethetett volna s az is igaz, hogy az agyafurta kieszelt gyilkosság terve megtervezte a rendőrséget. Szabadkán voltak tanuk, akik Jánosyt április 19-én, a gyilkosság napján ott látták, viszont Budapesten is voltak tanuk, akik azt bizonyították, hogy Jánosy a fővárosban volt a kérdéses napon. Melyik tanu mond igazat? — ez volt a kérdés s az ennek eldöntése felett való kérdés nyomán olyan zűrzavar és honyodalom támadt, hogy sehogy sem tudták kikiosodni belőle.

És valószínű, hogy még nagyon sokáig elhúzódott volna a kétség, a bizonytalanság, valószínű, hogy talán rá sem tudták volna bizonyítani senkire a gyilkosságot, ha Jánosy ma önként be nem vallja a bűnét.

Jánosyt az utóbbi időben minden nap kihallgatta Zosthál Lipót, a szabadkai törvényszék vizsgálóbírája. Jánosyt erősen megviselte a fogság, harmincz nap óta van őrizet alatt s a folytonos tárgyalások annyira kihozták a sodrából, hogy elvesztette hidegvérét és ellentmondásokba keveredett. Néhány percz mulva mindig rájött, hogy valami helytelen mondot, ami ránézve kellemtelen, igyekezett is leplezni, magyarázni, de ezek a folytonos zavarok és ellentmondások még jobban megerősítették a vizsgálóbíró gyanúját. Bizonyíték, pozitív bizonyíték azonban még mindig nem volt.

A gyilkosságnak éppen ma van egy hónapja s mégis, csak néhány nappal ezelőtt hallgatták ki Szegeden annak a vonatnak a személyzetét, amely a gyilkosság napján este Szabadkáról Szegedre ment. A vallomási jegyzőkönyvek igen kompromittáló adato-

kat tartalmaztak Jánosy Aladár és Vojtha Antal ellen. A vonat személyzete felismerte Jánosyt, felismerte Vojtha Antalt is, elmondta, hogy ezek ketten a gyilkosság napján este Szabadkáról Szegedre utaztak.

Petrich szabadkai rendőrkapitány a szegedi rendőrség erre vonatkozó jegyzőkönyvét ma reggel terjesztette a vizsgálóbíró elé. A vizsgálóbíró a jegyzőkönyv elolvasása után rögtön maga elé vezette Jánosyt.

Jánosy megtörtén állott a vizsgálóbíró előtt. Látszott rajta, hogy rettenetesen kínozza a mindennapi zaklatás s az a félelem, hogy egyszer mégis veszedelmesen el fogja szólni magát. De arra igazán nem számított, amit a vizsgálóbíró mondott neki.

— Magát a gyilkosságnak napján este a Szabadkáról Szegedre induló vonaton látták Vojtha Antallal együtt.

Jánosy elsápadt, rémüléssel tekintett a vizsgálóbíró arcába, aztán sirva fakadt. Néhány pillanat múlva halkán mondta:

— Bevallom, én vagyok a gyilkos. Nem bírom tovább ezt a zaklatást.

Elmondotta, hogy április 19-én, a gyilkosság napján Haverda Mária unokabátyjával és udvarlójával, Vojtha Antal postatanfolyamballagóval Budapestre Szabadkára utazott. Az volt a szándékuk, hogy meggyilkolják özvegy Haverda Boldizsárnét. Mikor Szabadkára érkeztek, elmentek a Park-kávéháza, amelynek ablakai az országutra néznek, a palicsi szőlők felé. Az egyik ablakhoz léptek felten és lestek. Azt várták, mikor fog kimenni a szőlőbe Haverda Boldizsárné. Mikor látták, hogy Deák Gáborné és Deák Olga társaságában elindul a szőlőjébe, fizettek és eltávoztak a kávéházból. Mentek utánuk.

Az országuton állottak lesbe. Jánosyt, aki nem volt ismerős Szabadkán, mindenfelé Vojtha Antal kalauzolta s itt, az országuton is megmutatta neki azt a helyet, ahol legkönyebben elvégezheti véres munkáját. Jánosy ezigérettáztott, Vojtha Antal pedig bebújt a szőlők közé s onnan kísérete figyelemmel a történendőket.

Fél hét óra lehetett, amikor Haverda Boldizsárné, Deák Gáborné és Deák Olga visszafelé jöttek a szőlőből s a városba igyekeztek. Vojtha figyelmeztette Jánosyt, hogy jönnék, mire Jánosy háttal állt nekik az országút szélén. Kévéssel előbb jött arra egy kis eselődéány, Bohuczki Magda, az köszönt is a háttal álló Jánosynak. Jánosy morgogva viszonozta a köszöntését.

Egy percz mulva már közvetlen közelében voltak Haverdáné, Deákkné és Deák Olga. Ekkor Jánosy egy szempillantás alatt megfordult, eléjük ugrott s készen tartott revolverét Haverda Boldizsárné melléke szegve, elsülötte. Az öregasszonyt kiséző nők rettenetesen megijedtek, még sikoltani sem tudtak. Jánosy pedig, amint lelötte az öregasszonyt, futásnak eredt.

Vojtha, aki mindent jól látott a szőlők közül, Jánosy után futott. A palicsi országuton, amerre jöttek, visszamentek gyalog Szabadkára. Együtt kimentek a vasúti állomásra, ott Jánosy egy pohár sört ivott.

Az állomással szemben van a Lantovics-telep, ott jól megvácsoráztak, megnézték a menetrendet s látták, hogy még van idejük a szegedi vonat indulásáig. Jánosy bement Szabadkára, végignézte egy mozgófénykép-színház képeit, aztán visszavert a pályaudvarra és Vojthával együtt elutazott Szegedre, majd Szegeden át Budapestre utaztak vissza.

A vizsgálóbíró megkérdezte: — Miért követte el a gyilkosságot? Jánosy még mindig sirva felelt: — Haverda Mária biztatott fel rá...

Jánosy beismerő vallomása érthető szenzációt keltett a szabadkai törvényszéken s a rendőrségen. Mindjárt kivitték Jánosyt a palicsi országutra, a gyilkosság színhelyére, hogy ott magyarázza el a történeteket.

Jánosy minden kérdésre felelt. Megmutatta, hol állt, merre sétált s hol bujt el Vojtha Antal. Megmagyarázta, hogy jöttek a szőlőből Haverda Boldizsárné, Deák Gáborné és Deák Olga, hol értek melléje s miképpen követte el a gyilkosságot.

— A revolvert — mondta Jánosy — a gyilkosság után eldobta. Meg-

mutatta ezt a helyet is, de a revolverre eddig nem tudtak ráakadni.

— Hol vette a revolvert? — kérdezték tőle.

— Haverda Máriával vettük Budapesten, a Dob-utczában, egy ószeresnél.

Késő este volt már, amikor Jánosy a palicsi országutról visszaverték a törvényszékre s így már nem volt idő, hogy Haverda Máriával és Vojtha Antallal szembesítsék. A szembesítések holnap reggel fognak megtörténni Szabadkán, ahol este már elterjedt Jánosy beismerő vallomásának híre, nagy izgatottsággal várják a holnapi szembesítések eredményét.

Bizonyos, hogy a gyilkosság Haverda Mária öröksége miatt történt. A vizsgálat eddigi folyamata alatt Jánosy egyszer elszölte magát, hogy Haverda Mária ismerte anyjának legújabb végrendeletét, amely szerint fele vagyonát ráhagyta. De ismerték az öreg Haverdánékat azt a szándékát is, hogy minden vagyonát készpénzzé akarja tenni s még életében odaajándékozni Dengl Alajosnénak, a nővéreinek. Mikor Haverda Mária tudomást szerzett arról, hogy anyja a fele vagyonát rá akarja hagyni, nagyon megörült, de annál nagyobb volt a rémülése, amikor megtudta, hogy Haverdáné el akarja adni ingatlanait. Erre vonatkozólag mondotta azt Jánosy:

— Haverda Mária rettenetesen félt, hogy anyja egy nap végrehajtja szándékát s akkor elesik az örökségtől.

A gyilkosság előtti napokban Haverda Boldizsárné tényleg tárgyalta az ingatlanok eladása felől. Még talán néhány nap és végre is hajta szándékát, készpénzzé teszi minden vagyonát s akkor Haverda Mária semmit sem kapott volna anyja halála után. Ezért kellett Haverda Boldizsárnéknak meghalni gyorsan, mielőtt még eladhatta volna ingatlanait. Így érvényben maradt legutóbbi végrendelete, amely szerint vagyon fele leányára száll.

Jánosy pedig, az elzúllott járásbírósi irnok, aki hónapok óta nem keresett egy krajczárt sem, aki Haverda Máriától élt, vállalkozott arra, hogy meggyilkolja az öreg asszonyt. Csupán ez az öreg asszony állt még az útjukban, az ő halála után megkapták volna a sok pénzt és Jánosy feleségül vehette volna szeretőjét. Hogy azonban Haverda Mária hozzáment volna-e Jánosyhoz, az kétséges. Itt volt Vojtha Antal, a másik udvarlójával, aki dühösen féltékeny volt Jánosyra s Jánosy nemkülönben rá. A gyilkosságban mégis egyetértettek, mégis együtt hajtották végre a rettenetes tettet: — hogy mint tudtak megegyezni, mint békültek össze, az egyelőre titok. Lehet, hogy Haverda Mária mind a kettőt hitegette, lehet, hogy mindkettőjüknek ígérte magát és vagyonát és így uszította őket a gyilkosságra. A holnapi szembesítések mindenesetre tisztázni fogják ezeket a körülményeket is s minden eshetőség szerint elvezetnek az első felbujtóhoz is. Ahhoz, aki Haverda Máriának azt tanácsolta, hogy öltesse meg az anyját s aki Haverda Mária által felhasználta Jánosyt és Vojthát.

A budapesti főkapitányság ma éjjel tíz órakor a következő táviratot kapta a szabadkai rendőrségtől:

„Haverda-ügyben döntő fordulat. Klein Pál Lipót őrizetbe veendő, a legközelebbi vonattal ide kísérendő halaszthatatlan szembesítés végett.“

A főkapitányságról rögtön detektív küldtek Klein Pál Lipót Kihály-utca 83. szám alatt levő lakására. Klein Pál Lipót szerepe is tisztázásra vár. Klein az „Erzsébet- és Terézvárosi Bank mint Szövetkezeti“ igazgatója, s ő volt az, aki folytonosan kölcsönökkel segítette Haverda Máriát. Anyja ellen indított perének költségeit előlegezte, havonta háromszáz korona kölcsönt nyújtott neki, de azonkivül is segítette, természetesen busás kamattal. Mindenről kötelezvényt íratott vele alá s nagyon is igyekezett biztosítani kölcsönét.

Klein Pál Lipótot éjjel tizenegy órakor behozták a főkapitányságra. Azt mutatja, hogy nem tudja, miért. Lehet, hogy nem tudja, de az is bizonyos, hogy a Haverdáné meggyilkolásáról ő kapta Budapesten a legelső

Alapított 1882. Legelő magyar bankház.

Hugo Lederer's BANK OF EXCHANGE

55 AVENUE B, 4-IK UTCZA SARKÁN, — NEW YORK.

PÉNZT legbiztosabban és leggyorsabban küld haza az ő-hazába. Minden magyarországi takarékpénztárral összeköttetésben van.

HAJÓJEGYET elad az összes hajóvonalakra a legjobb és leggyorsabb hajókra a hajótársulatok által megállapított eredeti áron.

KÖZJEGYZŐI osztályában olcsó díjazás mellett hazai ügyeket pontosan elintéz. Okmányokat konzulátusilag hitelesített.

HUGO LEDERER, 55 Ave B, NEW YORK

LILIAM CRÉMET ÉS SZAPPAN T.

Róth Sámuel-félel

ha használ, arca sima, fehér, puha és mint a harmat, friss és üde lesz. SZEP-LŐT megfoltot, pattanásokat, kiütéseket és minden néven nevezendő arczisztatás- lóságot legrovidebb idő alatt az arczról levez. Kapható RÓTH SAMUEL gyógy-szertárában a „MEGVALTO“-hoz.

125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

hírt telefonon ücsesétől, dr. Klein Mátyás szabadkai ügyvédől. Lehet, hogy Jánosy vallomását is tudták már vele.

Klein Pál Lipót a főkapitányságon őrizet alatt tartják s holnap reggel hét órakor egy detektív kísérel Szabadkára, hogy ott Jánosyval, Vojthával és Haverda Máriával szembesítsék. A budapesti rendőrség egyelőre azt tudja Kleinről, hogy hamisan vallott. Mikor a gyilkosság után kihallgatták, azt mondotta:

— A gyilkosság napján, április 19-én dében Jánosy nálam volt a lakószobában.

Jánosy most bevallotta, hogy Szabadkán volt. Milyen érdeke volt Klein Pál Lipótnak abban, hogy Jánosyt tisztázza — ezt a nagyon fontos kérdést is eldöntik holnap Szabadkán.

KONDOROSI CSÁRDA.

Románca a híres csárdáról.

A „Magyar Hirlap“-ból vesszük át: A kondorosi csárdáról, amint azt mindenki tudja, nóta van. Most aztán románca is lesz róla, klasszikus románca, tanulságos végződéssel, ha akad majd poéta, aki rimbe szedi azt a melabus, majd furfangos és végre mégis vig történetét, ami most a kondorosi csárda mellett, illetve akörül történt. Kis hizza, hogy ballada, zord ballada nem lett az esetből; de hát él még a magyarok Istene, jóra fordult minden, a történetből nem lett ballada, hanem románca. Most aztán éppen itt az ideje, hogy el is mondjuk, miről van szó. Hogy hamarosan elmondhassuk, nem az elején kezdjük, hanem mindjárt a végén. Ma egy soktagu vidéki küldöttség jött fel Budapestre Kondoros békésmegyei községből. A küldöttségnek, melyet Fábry Károly országgyűlési képviselő vezetett, maga a bíró, a községi bíró, tekintetes Reiner Béla gazdúrunk volt a feje, de eljött a kékbeli urakkal Fülöp József is, a jegyző is. A hóna alatt szorongatta az instanciáit. Maga az instanzia nem volt tulságosan hosszú, hanem vagy harmincz iv papírost tettek ki az utána következő aláírások, csak valami huszezer névalírás.

— A miniszterrel akarunk beszélni! — mondta bíró uram és olyan haragos arczot vágott, mint Toldi Miklós, amikor öreg korára beóvakodott rendet csinálni Buda várába. A minisztériumban — mi tagadás benne? — megszeppentek az emberek. Hiszen a vidéki deputációk nyájasak, hajlongók szoktak lenni; ezek pedig haragosak. Ezekkel valami méltánytalanság történt. Hát igaz — történt ám. De még mekkora! A pénzügyigazgató egész egyszerűen el akarta törölni a föld színéről a kondorosi csárdát, ami csakugyan nem járja. [Próbálná valaki a dorosnai szélmalmost lerombolnati!] Hát most már azért következett fel Budapestre a deputáció, hogy megtudja, hogy csakugyan el lehet-e törölni a föld színéről azt a híres kondorosi csárdát? A minisztériumban mindjárt akadt egy ur, aki kijelentette, hogy de biz' Isten, csunya dolog volna ez és hogy nem is tud róla, hogy ilyesmi történt, vagy történni akart volna. De a kondorosiak nem engedték a negyvennyolczból és elmondták, hogyan történt és hogy mit akarnak. A kondorosi nagyvendéglő tulajdonosában a konkurrenzia kaján ösztöne megmozdult és folyamodott a pénzügyigazgatósághoz, hogy vonja meg az italmérséi engedélyt bizonyos De- csak nevű koresmárostól, annál inkább, mert sok a koresma és annál inkább, mert a Demcsák koresmái közel van az iskolához. Mire aztán a pénzügyigazgató méltánylólág hozzájárult a kérelemhez. Kiszült, hogy ez a nagyvendéglős ravasz egy bácsi, mert hisz a Demcsák-féle koresma nem egyéb, mint maga a kondorosi csárda, és hogy ez a csárda tulajdonképp nincs is közel az iskolához; ellenkezőleg, fél napi jársra van onnét. Hát ez a ravaszág nem maradhat ennyiben. Világ csufja lenne Kondoros községből, ha eltűrné, hogy országzszer- te híres csárdáját bezárják és esetleg buzámagazint csinálnának belőle. Azt akarja a küldöttség a miniszter- től, hogy a való tények ismeretében semmisítse meg a pénzügyigazgató végzését, amire különben az egész megye kéri. [Huszezer aláírás a kérvény alatt.] No, ez csakugyan fura dolog. El is intéztette a miniszter az ügyet soron kívül, azonnal, — úgy, hogy a küldöttség diadallal ment haza, egyenest a kondorosi csárdába, a hol most hetedhét országra szóló mulatozás történik.

Nők és férfiak!

Nekünk van a legnagyobb orvosi gyakorlatunk a magyarok között az Egyesült Államokban és Kanadában.

Sok év óta férfi és női betegségek gyógyításának szenteltük magunkat.

Kik alapos, lelkiismeretes gyógyulást keresnek szakorvostól, tapasztalt európai orvosoktól, — akik alaposan vizsgálják, kezelik szíve, tüdő, ideg, máj, gyomor, vese, hólyag, bőr, száj, szem, fül, orr-betegségeket, nem gyógyítható, aranyér, köcsérnyelvényt, vérsűrűséget, bégysárgaságot, húgyvese, hólyag és bármely trókus betegséget, — azok bizalommal forduljanak hozzánk.

Mi rövid idő alatt kezelünk mindennemű titkos, belső és külső bajokat, daganatokat (mirigy, torokdaganat) vérhalásokat, elgyengült fertőzést, impotenciát, ifjakra bűnök és ki házigos következményeit és mindennemű nem betegséget.

Jelzavunk: a beteg alapos és lelkiismeretes kezelése, annak megelégedése.

Ha a bajt gyógyíthatatlannak találjuk, azt kezelésem nem vállaljuk el és őszintén megmondjuk.

Gyógykezelésünk teljesen fájdalom nélkül és nem akadályoz senkit munkájában; ezeket gyógyítjuk évente.

Tanácsot forduljon hozzánk: ez semmibe sem kerül; ha bája van, jöjjen azonban, az halaszta holnapra. Ha személyesen nem jöhet, írjon.

Fel vagyunk szerelve legújabb villanyos készülékkel, Röntgen-angarás géppel (mely a test keresztmetszeteit teszi láthatóvá) és a jelenkori orvosi tudomány minden legújabb- sabb eszközeivel.

Vizsgálataink elvállalunk; mérleket gyógy- szerünkben nem alkalmazunk.

Mi New York Állam törvényileg be- vagyunk jegyezve.

Dr. Landes, Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck,
orvosok a
**Bécsi Orvosok Intézeté-
BEN.**

140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY.
3-ik és Lexington Ave. között.
RENDELÉS: Reggel 9-16l este 8-ig.
VASARNAP: Reggel 9-16l d. n. 4-ig.

SEHONNAN KISASSZONY.

Amerikai regény.

Írta: A. C. GUNTER.

[Huszonyozadik folytatás.]

Phil bódultan indult kifelé a bálteremből. Azt hitte, hogy a hőségtől szédül és szabad levegőre vágyott... Nem bírta eldönteni, hogy jól látta-e, amit látott, vagy csak képzelődött s lassan ment lefelé a széles lépcsőkön. Mikor leért a földszintre, valaki beleüvöltött s ezt a furcsa kérdést intézte hozzá:

— Talán önnek is száraz a torka?... Phil szorakozottan feltékkintett és hoesánatot kért. Magas, szélesvállu, vörösarcú, már meglelt kora férfi állt vele szemközt; úgy látszott, hogy kényelmetlen neki a frakk, bár dús-gazdag ember lehetett, mert keményitellen ingében mogoró nagyságu gyémántgombok voltak. Phil csak nézte, petve kiáltott fel:

— Abe Follis!

— Az vagyok!... És vigyen el az ördög, ha ez nem Pete! — kiáltott fel a derék Abe Follis, hatalmasan megrárván Phil vállait.

— No, fiu, — folytatta kedélyesen, — hát ön is felvergődött az ugorkafára?... Én is bent voltam, de már nem bírtam tovább. Szerettem volna látni a Tilly leányomat táncolni, de az a sok hült száju ostoba fickó minduntalan a lábamba taposott. Mivel pedig mőrsere nem taníthattam őket: fogtam magamat és lejöttem — szórakozni... No, Pete, gyerünk hát inni!

XVIII. FEJEZET.

Mi történt a bálon?

Phil örömmel fogadta el a meghívást, mert sok mindenféle kérdéni valója volt Abe Follistól. Bementek tehát a Delmonico kávéházába, mely zsufolva volt s kikeresve egy magányosan álló sarokasztalt, leültek inni és beszélgetni. Még mielőtt Phil kérdezhetett volna valamit, Abe Follis már megelőzte.

— No, Pete, látta-e már az én két felhár-cselédemet? — kérdezte, felfelé bökkve vastag hüvelykujjával.

— Két felhár-cselédjét?... — Hát persze, a leányaimat: Tillyt és Flossiet, — felelte Follis büszkén. — De mi lelte őnt? — kérdezte, látván a Phil meghökkenését.

— Semmi, — szölt Everett halkan és vontatva. — Csak azon gondolkodom, hogy Új-Mexicóban önnek csak egy lánya volt; a kis Tilly; a közbeszó tizenkét esztendő pedig még egy leányt hozott önnek: Flossiet. Ez a leány tehát legfőlebb tizennégy éves lehetne, holott bizonyára megvan tizennyolcz is... Hallottam ugyan, hogy Colorado éghajlata alatt gyorsan fejlődnek a nők; de az ön Flossieja mégis igazi esoda.

— Ugy-e? — felelte Abe Follis, elégedetten. — Hanem hát én megmagyarázom önnek ezt a csodát, Pete... De aztán lakatot ám a szájra, fiu; mert ez családi titok és én nem szeretném, ha kippattanna ebben az átkozott városban.

— Ön ismer engem, Abe, — mondta Phil egyszerűen s kezét fogott az ezüst-királyyal.

— Éppen azért nem is titkolózom... Tehát mindenekelőtt: Flossie nem az én leányom.

— Nem az ön leánya?! — kiáltott fel Phil izgatottan. — De hát akkor kicsoda?... Kinek a leánya?

— Vigyen el az ördög, ha tudom. — Irgalmas Isten! — dadogta Phil, — akkor hát mégis jól sejtetem!

— Mit sejtett? — kérdezte Abe Follis hirtelen, megijedve.

— Az, amit én sejték, még semmi, — felelte Phil izgatottan. — Előbb meg kell hallanom, hogy mit tud ön... Mondja el, kérem, a Flossie történetét.

— De ha elmondom, nem ártok-e vele Flossienak? — kérdezte Follis idegesen. — Feleljen, de becsületére feleljen, ember!

— Ártani semmi esetre se árt neki, — felelte Pete határozottan, — sőt hasznára lesz.

— Akkor hát elmondom... És Abe Follis apróra elmondta a „Baba-bánya“ történetét, amelynek felfedezésére a kis Flossie vezette őt.

Mikor elvégezte, Phil hirtelen azt kérdezte:

— S mikor találta meg a bányát? — 1881 július 7-ikén.

— Bizonyos ebben? — Hogyne! — felelte Abe Follis határozottan. — Legalább ötvenszer megesküdtem rá a törvény előtt, mert egész esomé gazember elsőbbségi jogot jelentett be a bányára. Aztán meg a telekkönyvben is bent van ez a dátum.

Látván, hogy Phil elővette a tárcáját és gondosan írni kezd, hirtelen elkomolyodott és azt kérdezte:

— Mi dolog ez, Pete?... Miért írja fel, amit mondtam?... Bizalmat bízom, most ön is mondjon el mindent, amit tud.

— Ma éjjel még nem mondhatok semmit, — felelte Phil. — De ígérem, hogy mielőtt valami bizonyosat tudok, azonnal elmondok mindent.

— Uram Jézus! — csapta össze Abe Follis a kezét álmétködvé. — Talán csak nem a Flossie szüleit kutatja?... Vagy a rokonait, akik elvették tőlem a leányt?... Ámbár, — tette hozzá rövid habozás után megnyugodva, ugy is tudom, hogy Flossie nem hagyta el bennünket.

— Nem, ne féljen semmitől, — felelte Phil. — Ha csakugyan igaz, a mit gyantók, az csak a javára és becsületére válik Flossienak; ön pedig nyugodt lehet, hogy senki se viszi el őt, mindaddig... mindaddig, amíg csak férjhez nem megy, — végezte be alig hallhatóan.

— De valamit mégis csak mondhatna... valami czélzást, amivel figyelmeztethetném a leányt, — könyörgött Follis, akit majd megölt a kíváncsiság. — Valami kis nyomot, amin a leány emlékezett rágódhatnék s én is meg a feleségem is tovább kutathatnánk; mert higgye el, még Bob se szereti jobban Flossiet, mint Rachel meg én!

Ez a „Bob“ kissé meghökkenettette Philt és furcsa gondolatokat ébresztett benne. De gyorsan elnyomta feltörekvő indulatait s komolyan így felelt:

— Follis, ha csakugyan szereti Flossiet és szívén hordja a javát: egy szót se szóljon senkinek erről a mai esti beszélgetésünkről... Igérje meg!

...Tudhatja, hogy becsületes voltam Silver Cityben; ennek az emlékére bizzon bennem most, New Yorkban!

— Jól van, Pete, hát hallgatók! — mondta Follis és komolyan kezét fogott az egykori gulyással.

— Köszönöm, Follis... Most itt a névjegyem... — Hát ön nem Pete? — kiáltott fel az ezüstkirály álmétködvé, amint rápillantott a Phil névjegyére.

— Az csak az álnevem volt, — magyarázta Phil.

S elmondván Follisnak, hogy mi kényszerítette őt 12 évvel ezelőtt az új-mexicói kalandos életre, azzal végezte szavait, hogy jobb lenne, ha kimenének egy kicsit a szabad levegőre, mert idebent igen nagy a füst. Kikerve az utcára, Phil még egyszer megkérdezte Follist:

— Tehát senkinek egy szót se erről a ma esti beszélgetésünkről!

— Megígértem, hogy hallgatók, — felelte Follis. — Hanem, ha már itt vagyunk az utcán, gyerünk el a Hoffmann Houseba... Ott mindig akad egypár öreg czimbora, aki szívesen kocczint a régi ismerősökkel.

— Nem, köszönöm, nekem még egyéb dolgom van.

— Akkor jó éjszakát, — én még iszom egyet lefekvés előtt.

Mialatt Follis a régi czimborához sietett, Phil visszament a bálterembe, mert most már nagyon szerette volna, ha bemutatják miss Flossienak.

Éjfél volt s a bál javában állt, szinte mozogni is alig lehetett a tágas termekben. Phil tudta, hogy a Follis kisasszonyok Mrs. Marvin patronátusa mellett jöttek a bába s mivel az özvegyet ismerte, egyenesen odament hozzá. Mind a két leány táncolt és Mrs. Marvin, aki tudta, hogy Phil huga nemskóra Grousemoor lord neje lesz, nagyon szívesen fogadta Bessie bátyját.

Mialatt beszélgettek, miss Tilly visszajött a táncból és Mrs. Marvin azonnal bemutatta neki Philt. A fiatal leány felségesen mulatott és nagyon szíves, kedves volt Philhez, aki egy szót se szölt neki azokról a régi időről, amikor térdein táncoltatta a kis Tillyt... Tillynek ugyan ugy rémlett, hogy valahol már látta ezt az arcot, de hogy hol, — arra nem bír emlékezni.

— A hugával már többször volt szerencsem találkozni, — mondta miss Matilde, miután kezét fogtak.

— S ez az ismeretség megszerzi-e nekem azt a szerencsét, — kérdezte Phil, — hogy ma este táncolhassak önnel?

— Ha még volna szabad időm! — sóhajtott miss Tilly tréfásan. — De, aki későn jön, magára vessen, ha elszalasztja a jó alkalmat.

— Eszerint hát nincs remény? — kérdezte Phil csalódottan, mert miss Matilde valóban nagyon szép volt e pillanatban.

— Ah, látom, hogy ön nem szokott bálozni! — nevetett miss Matilde ingerkedve.

— S miből látja ezt, — ha szabad kérdezem? — szölt Phil kissé szégyenkezve, hogy így rápirítottak.

— Abból, — felelte Tilly, — hogy mindjárt kétségbeesik. Pedig tudhatná, hogy a négyesben mindig van remény...

Mielőtt Phil felelhetett volna e kaczer ajánlatra, Mrs. Marvin gyöngéden ráütött a vállára legyezőjével s midőn Phil megfordult, így szölt:

— Engedje meg, mister Everett, hogy bemutathassam önt miss Florence Follisnak...

Phil úgy állt ott, mintha villám sújtotta volna le... Csak nézte, nézte a gyönyörű leányt, aki mosolyogva nyújtotta neki a kezét és kérdezett tőle valamit, de se azt nem tudta, hogy mi volt a kérdés, sem azt, hogy mit felelt rá.

— Ön talán nem jól hall, Mr. Everett? — kérdezte Flossie pajkosan kaczagva. — Én azt kérdeztem, hogy ön-e a miss Bessie bátyja s ön azt felelte, hogy igenis, Bostonba való... Ugyan mi rontotta meg a hallását, uram?

— A szemeim? — felelte Phil hirtelen s aztán maga is meghökken a vakmerőségén.

— A szemei? — csodálkozott miss Flossie és kérdőleg nézett Philre.

Majd, megértvén a bököt, hirtelen elpirult és kissé nyersen mondta:

— Ugy van; láttam, hogy valahová a messzeségbe nézett... Ugyan, mi juthatott az eszébe?... Talán valami régi ábránd?

— Nem régi ábránd, — felelte Phil bókolva. — Ámbár ábránd volt, az igaz... Arról ábrándoztam: mily boldogság lenne végigtáncolni önnel ezt az éjszakát!

— Na, ez az ábrándja aligha teljesül! — mondta miss Flossie hanyagul.

De meglátván a szomorú csalódás kifejezését Phil arcán, halkabban folytatta:

— Nincs ugyan már egy szabad tánczom sem, de ha ön... — Nos, ha én? — sürgette Phil a feleletet.

— Ha ön beéri azzal, hogy mást megfoszszak az ön kedvéért... — Hogy beérem-e?... Sőt azt se tudom, hogy köszönöm meg!

— Akkor gyorsan... fogjon karon: Foxhunter Reaché a legközelebbi táncz, s már látom, hogy be is jött a terembe...

A következő pillanatban már együtt keringőztek; s Phil érezte, hogy a fiatal leány szíve hangosan dobog az övé... Épp ugy, mint akkor, midőn az Apachák golyói süvöltöztek körülöttük... Majd, mikor a zene elhallgatott, miss Flossie halkán sugta Philnek:

— Mr. Reach már keres és meg is látott; majd csak hallgassa, hogy elbánoke vele!

S egyenesen a fiatal emberhez sietve, szemrehányóan mondta neki:

— Ön nem is volt a teremben, mikor ezt a tánczot ráhúzták... — Nem, de... — Reményem, hogy legközelebb, ha ismét tánczra kér, nem fog megfelelni a kötelességéről, — vágott közbe miss Flossie szigorúan.

S odafordulva Philhez, sértődötten folytatta:

— Kérem, Mr. Everett, vezessen vissza Mrs. Marvinhoz.

S otthagya a kővétált Foxhuntert, aki nemcsak hogy nem tánczolhatott vele, hanem ráadásul még ki is kapott.

— Ilyesmit még sohase tettem, — mentegetőzött miss Flossie szégyenkezve, — s igazán, most se tudom, hogy miért tettem...

— Akármiről tette, — felelte Phil hálás gyöngédséggel: — bizonyos, hogy nekem nagy örömet szerzett vele... Bocsásson meg, ha rosszul esik önnek, amit értem tett, vagy lelkifurdalást érez...

— Oh, a félbe sohases bánt az ilyesmi! — felelte Flossie kaczerán.

— Eszerint tehát... még egyszer is hajlandó ugyanazt megtenni értem? — kiáltott fel Phil, csaknem ujjongva boldogságában.

— Igen... még egyszer... a harmadik keringőre; mely után a vacsora következik... Nos, már itthon vagyunk!... Tehát a viszontlátásra, Mr. Everett.

Phil meg se tudta köszönni ezt az új tánczot, mert Flossiet már elvitte valaki, mielőtt szóhoz jutott... Felreált tehát, oly helyre, ahonnan jól láthatta a tánczó leányt, s aztán le se vette többé róla a szemét.

[Folytatása következik.]

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KUHNE, 15 William street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapították 1873-ban. Pénzküldések és hajójegyrusztás. Fiókírók: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 14 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 143—1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Kéjjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet.

FALCK A. ES TÁRSA, 115 West 125, New York. Az összes hajóvonalak hivatalos ügyadója, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Ingyenes jogtanácsot ad. Harmatáz év óta fennáll.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részbe eicsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az órázába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alaptőke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereségy \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldő és hajójegyrusztás. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hasznügyleknek ellátását.

FIÓKÜZLETEK: 207 Sixth Ave., HOME-STEAD, Pa. és North Duquesne Ave., DUESNESNE, Pa. Mindegyik üzlet Klein Jakab személyes felügyelete alatt áll s így bármelyik fióküzlethez forduljon is a magyarság, mindenütt pontosan és lelkiismeretesen fog kiszolgáltatni.

KAIL G. ÁRPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek ellátása. Kéjjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetétek elfogad. Pénzküldés és hajójegyruda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, Pa. 122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főüzlet 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvania legnagyob takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. Államilag engedélyezett hajójegy, pénzküldés és közjegyzői iroda.

PERCEL LAJOS, 532—534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kenosha. Kenosha és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzket elküldi a világ bármely részébe. Takarékbetétek elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSÁK JANOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyruda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyruda. Hazák, telkek vétel és eladása.

HUNFALVY HUGÓ

Hites ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a füsttárol szemben. 231 BROADWAY New York City.

Dr. Wm. Julian

FOGVAROS

186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.

Található délelőtt 9 órától este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogműtétekért, stülilást vállal. Interstate Phone: 1024.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Flato.

THE YOUGH NATIONAL BANK

of CONNELLSVILLE, Pa.

És a nemzeti bank minden botót után 4 szalékot íslet. A connevillei és környékbeli magyarság figyeimébe ajánljuk.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ és VÁLTÓINTÉZETE 127—2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J. PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-lazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. MINDENMÉLY közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultatív hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járunk el. REAL BIZTOTT ÜGYEKben pontosan és lelkiismeretesen járunk el. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKÍSÉREM a hajóhoz. UTEAIGAZÍTÁST, fevilőgositást és tanácsot INGYEN adok.

FIÓKÜZLETEK:

ALPHA, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN BESZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET — NEW YORK.

